

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

Nyitár sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

PELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, szeptember 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszérelk: Modern epidémia.
- A közegészségügy államosítása.
- Az ipar áldozatai.
- A király a hadgyakorlatokon.
- Megszökött sikkasztó őrmester.
- Az ország erdészei Maros-Szlatinán.
- Öngyilkosság a sineken.
- Gyermekrontás az utcán.
- Egy magyarországi „mentő-akció.”
- Sikkasztás egy aradi biztosító-intézetben.
- Lelelés.
- Aradi agghonvédek a kolozsvári ereklye-
múzeumban.
- A kis Pierrot.
- Főhadnagy karrierje.
- Tárcs: Vezeklés. Irta: Prém József.
- Regény-Csarnok: Hípuózi. Irta: Hardy I. D.

Modern epidémia.

Arad, szeptember 11.

Tavaly ilyenkor valami különös betegség uralkodott Aradon. Hasonlított a tifuszhoz, de nem volt az, sokan maláriának tartották, mások a kholerin valami extra fajanak; de hogy valójában mi volt, azt nem tudta határozottan megállapítani az orvosi tudomány. Véletlenül történt-e, vagy nem, de akik beleestek, csaknem kizárólag a jobb társaságok tagjai voltak, s nyolc heti nehéz szinylődés után fölépültek a betegségből anélkül, hogy csak egynél is nyomai maradtak volna a kórnak.

Epidémia volt, elmúlt. Nem kutatta

senki, honnét jött, nem kereste senki, hova lett. Ugy támadt, mint a divat, mely megjön a szezon elején; s ahogy beáll az őszi, szépen elmegy megint, mint egykor a krinolin, meg a turnür.

Az ideai nyáron egy újabb járvány kapott lábra.

Talán a föld lehelte ki a betegség csiráját, talán a szellő hozta valahonnét, hogy megejtse, megmételje azt, aki utjába esik.

Az ideai nyár epidémiája, divatja: a gyermekrontás.

A fővárosban ütötte fel fejét először s végig szántva az országon, Budapest, Körmend, Kassa és Kolozsvár után érkezett hozzánk is, ahol rövid pár héttel ezelőtt egy eizüllött uri asszony nevével kapcsolatosan dolgot adott a rendőrségnek és a rossz nyelveknek egyaránt.

Ma egy újabb esettel gazdagította a botrányok krónikáját a gyalázatos nyavalya.

Egy tisztviselő erkölcsi egyensúlyának megbomlásáról szól lapunk belsejében egy hosszabb tudósítás; s előkelő aradi családok serdületlen leánygyermekének nevével vette karjai közé a lelketlen hirharang.

Szeretnénk elfordulni az undort gerjesztő eseménytől, s kedvünk lenne zajt nem ütve, szemlesütve, csöndes megvetéssel sujtani az emberi jóérzés emez elferdüléseit.

Szeretnők láрма nélkül félre lökni az

utból a morál sebesültjét, vagy hogy jobban a nevére hívjuk, az állati szenvedély kacabetyárját.

És szeretnők a teljesen ártatlan leánygyermek nevére a hallgatás fogójával szedni ki a botrányra éhes tömeg falánk torkából.

De az ideai szezon epidémiáját csak terjeszteni, hizlalni tudná a hallgatás. Olyan ez a baj, mint a fekete halál, melynek szimptomáit, ha fellép, falragaszokon szokás megismertetni a közönséggel, az ellenszereit pedig üveges ládákban helyezik el az utcasarkokon, hogy megismerje és könnyen hasznát vehesse minden ember.

A gyermekrontás nyavalyájának egyetlen ellenszere: a dobszó. A titkolódzás, takargatás védő bástyául szolgál a hitvány gonosztevőknek; s azokat burkolja jótékony homályba, akiket pellengérré kellene állítani a piacon, hogy a vak is megismerje őket.

Olaszországban csak ott pusztult el a briganti világ, ahol egy vidék minden épkézláb embere oda állt a zsandárok mellé és portyázni járt a hegyek között nyitott szemmel, éles tölténnyel.

De évtizedek múlva is beteg lesz a közbiztonság azon a tájon, ahol bevonulnak hajlékaikba a kunyhók lakói és egyedül a csendőröktől várják az élet és vagyon védelmét.

A mi kapualatti brigantizmusunk kiirtására is rövid, erőltet a hatóságok keze.

TARCA

Vezeklés.

Irta: Prém József.

I.

Az öreg Salgó Tamást voltaképpen helytelenül hívták „öreg”-nek. Sammiféle fiát nem ismerték, aki szintén Salgó Tamás lett volna. Ő maga pedig nem volt több negyvenkét évesnél; ezt se vallotta be senkinek. Csak a műtermében, munka közt, amikor a nagy agyag szobrokat mintázta, vagy kalapácsal és vésővel kezében végső simításait végezte egy-egy márvány-alakon: ilyenkor látszott meg rajta, hogy megette kenyere javát. De az utcán és társaságban maga volt az örök ifjuság.

Mégis rajta száradt az „öreg” elnevezés, mivel hogy igen komolyan gondolkozott a művészetéről és az életről. Már a tekintélye miatt is öregnek hitta mindenki, aztán a szeretetet és a tisztelet is ebben a jelzőben kívánt megnyilatkozni.

Legrégibb barátai is különködőnek ismerték. A szerelmi epedést, a gyöngéd odaadást senki szebben nem bírta kifejezni Női alakjai remek. De ő maga soha szerelemről nem beszélt. Mások szivdolgaival se törődött soha. Es tanítványai sokszor sutogták maguk közt:

— Ugyan mi lehet az oka? Hátha valami nagy család érte valamikor az „öreg-et”?

Titok szövődött Salgó Tamás körül. Ez a titok a művész mulját s egész egyéniségét csak annál érdekesebbé tette. Szerette ifjabb társait, mindeniket segítette tanácsal, áldozatokkal. Tanítványait úgy szerette, mintha saját, édes fiait lettek volna.

A városliget közelében állt műterme. Három négy díszes helyiség. S akinek megtagadta a sors, hogy földel alá juthasson: azt őszívesen befogadta házába. Hadd melegedjék itt, míg zöld ágra vergődik. Senki sem csodálkozott, ha idegenből is hozott egy-két tanítványt. Társai mosolyogtak az idealizmusán, a mérgesebbek hóbortnak nevezték efféle buzgalomát; de már el sem képzelhették szeszélyei nélkül.

Mégis feltűnést keltett, amikor egy tavaszi napon egy magas, fekete fürtű, római ifjával érkezett meg. Mert minden évben elment Rómába, hacsak két három hétre is, hogy telestíjva magát a mosolygóbb ég minden varázsával és ujult erővel törjön mind magasabbra a művészi alkotásban.

A tanítványok és a kollégák kíváncsian tudakolták: ki ez a fiatal olasz? A neve: Tomaso Neri; tehetsége pedig — na hiszen volt ámulás, amikor mindjárt az első napon neki látott az ifju idegen és egy mellszobrot kezdett mintázni. A képviselőház egy híres szónokának vonásait gyurta agyagból. Ott ült előtte a honatyja, akit jól megnézett s akinek jelleméről elmondta az öreg Salgó Tamás a legszükségesebbet neki. Ezt a jellemet, ezt a szónoki lángeszűséget, ezt az államférfiúi kiválóságot

bámulatos erővel és biztonsággal fejezte ki a fiatal művész.

Egész szenzáció kerekedett az új jövevény első munkája nyomában

Es a mester örült, hogy ilyen jeles tanítványt hozott magával.

De multak a hetek, és hónapok anélkül, hogy Tomaso Neri-ről többet megtudott volna a művésztelen, mint amennyit Salgó Tamás az első napon elmondott a vendégéről.

II.

A művésztelen valóságos meglepetést keltett az a hír, hogy a mester házasodni készül. — Ismeritek a menyasszonyát? Milyen? gazdag? szegény? Fiatal, vagy éppen hozzávaló az „öreg”-hez.

A sok kérdés csakugy rajzott. Mindenki kíváncsi volt, miképp is esett ez a csoda, hogy Salgó Tamás a szerelemre adta fejét.

— Ej no, régi dolog ez már! — sietett a fölvilágosítással a műterem közkedvelt szolgálja. A mester már két év óta ismeri Gábor Teréz kisasszonyt, a gazdag Gábor István ezredesnek a leányát. Minden héten kétszer-háromszor ott volt látogatónáluk, csak hogy titkolta. De most már asszonyt kapunk a házhoz!

Még nem történt meg a hivatalos eljegyzés, de az ezredes ur és szép leánya már eljártak a műterembe. Salgó Tamás most fejezi be a Rákóczy emléksobrát; ezt nézi olya lelkesen a menyasszonya.

Teréz kisasszony gyöngéd természetű, karcsu,

Válják rendőrré minden ember, akiben megrezdül a szív, mikor hírét hallja, hogy gyermekleányok ártatlan kedélyének himporára ólálkodva lesnek az utcán hitvány tolvajok. Válják rendőrré minden apa és fivér, aki naiv gyermekmesékkel nemesítette leánya, nővére szívét, hogy lelke hófehér maradjon a szülői házban. Válják rendőrré, oltalmazójává annak az ártatlan, tiszta kedélyvilágnak, mely a mi rut, anyagiasságért küzdő életünkben, az élő és mozgó szentírás.

A hatóság pedig tegye félre a tusolás rendszerét és sujtsa a törvény minden szigorával azt, aki legféltettebb kincseinkre rendez orvadászatot.

Mert a modern pestisnek, a gyermekrontás divatjának nincs más gyógyszere.

* *

A közegészségügy államosítása.

(Törvényjavaslat a belügyminisztériumban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 11.

A minap tartott tátrafüredi orvoskongresszus ismét szomorú közegészségi viszonyainkra terelte az ország figyelmét. Régi nóta, hogy közegészségügyi tekintetben még mindig nem tartozunk a rendezett államok közé. Elég szeretik szemünkre künn és benn egyaránt és ellenségeink kaján gunnyal és kárörömmel iparkodnak megbélyegezni közegészségi állapotainkat. Holott a legutóbbi évtizedben rendkívül sokat haladtunk és egészségügyünk, miként a statisztikai viszonyok világosan bizonyítják, óriási mód lendült harminc év óta. Orvosokban épenséggel nincs hiány, de aránytalanul vannak elosztva. A főváros tülön túl van elhalmozva és egyik a másikatól megélni nem tud. Egy teteemes százaléka a fővárosi orvosoknak proletár. Több vidéki városban is ma már annyi az orvos, hogy a lakosság képtelen biztosítani megélhetésüket.

Annál amugyabban vagyunk a vármegyékben, illetve a községekben. Csak egy adatot hozunk elő. A múlt esztendőben 1900 községben nem volt orvos. Uka ennek a veszedelmes anomáliának az, hogy az orvost általában de különösen a vidéki hatósági orvost oly silányan fizetik, hogy ez a fizetség valóban csak arra jó,

hogy éhen ne haljanak. De számtalan esetet tudunk, a mikor a hatósági orvos még azt a csekély fizetését is csak nagy nehezen fáradságos utánjárással és hatósági közegek zaklatására kapja meg.

Ezt pedig a lakosság fizeti meg és közegészségügyi állapotunk adja meg uzsorakamatokkal az árát.

Innen van, hogy némely vidék valóságos járványfészek és a halálozási arány e részeken megdöbbentő.

Minden diplomás ember előbb utóbb, ha csak a fátum nem üldözi, eléri boldogulását, csak a községi orvos nem, vagy legalább túlnyomó része. Husz esztendeig tanul és keserves fáradozásainak, iparkodásainak eredményét ritkán, sikerét talán soha sem látja. Ez az állapot tarthatatlan, az bizonyos. Egészségügyi tekintélyeink régóta sürgetik az egészségügy államosítását, első sorban pedig a *körorvosok államosítását*. Világhírű, jeles professzorunk, dr. Korányi Frigyes évek óta felemeli a főrendiházban intő szövegét és meggyőző adatokkal bizonyítja, hogy itt gyors és radikális orvoslásra van szükség. Egy véleménye van vele Müller Kálmán dr. kiváló tudósunk és tanárunk.

E meggyőző érveléseknek kellett, hogy meghallgatásra találjanak,

Szell Kálmán miniszterelnök a ki az állatorvosi intézményt már államosította, ígéretet tett az idén is, hogy az egészségügy államosítása egyik fontos célja és mihelyt elegendő eszközök állanak rendelkezésére, azt életbe is lépteti.

Ugy tudjuk, hogy egyéb, a közigazgatás reformjába vágó munkálatok mellett a belügy minisztérium már *elkészült a körorvosok államosításáról szóló reformjavaslatával is*, a mely szakférfiak felülbírálása után ankét elé kerül s remélhető, hogy e korszakos egészségügyi reform már a legközelebbi ülészak munkája lesz.

TÁVIRATOK.

Transzvál.

London, szeptember 11. A *Morningpost* jelenti Petersburgtól 9 iki kelettel: A Zontpanberg-vidéken öt törzsfőnök kijelentette, hogy törzseik hajlandók a fegyvert letenni azzal a feltétellel, hogy a főtörzsfőnökök megtarthatják

fegyvereiket. A hatóságok elfogadták ezt az ajánlatot.

Az oroszok és Kína.

Tiencin, szeptember 11. *Kopp* báró ezredes a mandzsuri vasut igazgatója, *Bolkov* tábornok, *Alekszejev* tábornok távollétében e ső kormányzóhelyettes és Mukden tartomány orosz parancsnoka kedden a csapatok visszavonása és a sanhaikvani vasut visszaadása dolgában Pekingbe utaztak. Az özvegy császárné valószínűleg kihallgatáson fogja majd őket fogadni.

Peking, szeptember 11. Mandzsuriországból érkező jelentések szerint az oroszok nem tesznek látható előkészületeket arra, hogy Mukden tartomány délnyugati részét az orosz-kinai szerződésben megállapított félévi határidőn belül elhagyják. A szibériai vasutal nagyon sok orosz katonaság és bevándorló jön az országba és többé el sem hagyja az országot. Mandzsuriországi orosz katonai parancsnoka közölte *Leszár* pekingi orosz követtel, hogy a kínai kormány a császári vámszolgálatban alkalmazott angol hivatalnokokat küld ki a postaszolgálat újrafelvételére és tiltakozott az ellen, hogy Mandzsuriországon a katonai megszállás tartama alatt idegenek tartózkodjanak. *Leszár* erre azt tanácsolta a parancsnoknak, hogy az idegeket rövid uton utasítsa ki.

A cár a hadgyakorlatokon.

Pétervár, szeptember 11. A cár a trónörökös nagyherceggel és *Nikolajevics* Nikolaj nagyherceggel ma Kurszkba utazott a hadgyakorlatokra.

Harcok Santa-Martában.

New-York, szeptember 11. Kingstownból érkezett távirat szerint a Kolumbiából odaérkezett *Valencia* német gőzhajó kapitánya azt jelenti, hogy Santa-Martában péntektől hétfőig makacs és heves harc folyt. A kormány-csapatok részéről száz ember esett el. A vasutat elpusztították és iszonyu kegyetlenkedéseket követtek el. A Valenciának el kellett mennie a nélkül, hogy a rakományát lerakhatta volna.

rozsdaszín-haju, feltűnően halavány és igen okos nézésű leány. A haja valóságos csoda, Rengeteg sűrű és tömött. Néha két nagy fonatban viseli, leeresztve, mert oly nehéz, hogy minduntalan fejfájást okoz neki. Sokszor egészen kibontva viseli odahaza s ilyenkor egész sáttort alkot körülte. A színe is feltűnő és változó. Majd vöröses sárga, majd vörös barna. Es foszforizál, ha a napsugár esik rá.

Tomaso Neri egy nap csodálkozva nézte a mester menyasszonyának ezt a páratlan díszét.

— Milyen modell! — kiáltott föl elragadtatva.

— Még engem sohasem mintáztott a mester, elhiszi? — szölt a leány. — Nem csunya dolog ez? — tette hozzá kacér mosolylyal. Es ugyan mihez volnék én jó modellnek? — kérdezte aztán mosolyogva.

A fiatal szobrász annyira rajta felejtette tekintetét a lányon, hogy késétt válaszolni, mire Teréz a szeme közé nevetett . . .

— Van egy ábrándos tervem, — mondta aztán a fiatal művész. — Szeretnék egy lányt megörökíteni, a kít a „Lemondás” szobrának mintáznék.

— S bennem találta föl az eszményképét? En bennem, ki menyasszony vagyok?

— Már az? — kérdezte, élesen, szinte ijedten Tomaso.

— Holnapután lesz a kézfogónk! Hát titkolta a mester? Remélem, ön is ott lesz a vendégeink közt?

E percben odalépett Salgó Tamás. Mäskor komoly, hideg tekintetű arca sugárzott az öröm-

tól, boldogságtól. Látszott rajta, hogy a szerelem minden édes vágya, minden hitegető mámor járja át nemes szívét. Oly daliás, oly imponáló volt az „öreg” ez időben és olyan fiatalnak nézte mindenki.

— Jöjjön, jöjjön, kedves mester! — incselkedett a leány. — Most hallok, hogy Tomaso Neri ur nem is tudja: milyen házi ünnepek lesz holnapután. Meghívtam őt is.

— Es ő köszönettel fogadja a meghívást és meg is fog jelenni.

A mester mosolyogva mondta ezt. Es mosolygott akkor is, mikor Teréz kérte: engedje meg az ifjunak, hogy megkezdhesse a „Lemondás” szobrát . . .

E naptól fogva mind sűrűbben eljött Teréz, hogy buzgón üljön modell gyanánt. Ugyanegy teremben dolgozott az „öreg” és a fiatal művész. Es a lány magas emelvényen nap-nap után nézhette mind a kettőt. Ujján már ott csillogott a jegygyűrű; de ő arra nem gondolt. Elmerengett, elábrándozott. Azután rajta felejtette tekintetét Tomaso érdekes fején. Utána a szintoly érdekes, imponáló Salgó Tamás vonásait figyelte . . . Hallgatott . . . De lelkét lassankint valami meg nem nevezhető szorongás fogta el . . .

Mi bántotta? Mi ejlette gondolkodóba? Mitől félt, a mikor olyan boldognak érezte magát?

Nem tudott rá felelni. De minél többször ült ott az emelvényen és újra meg újra összehasonlította a két művészt: annál szomo-

rubb lett. Tomaso, az ifjuság, az erő, a szépség; Salgó Tamás a dicsőség, a gazdaság, az érdem . . .

Es a „Lemondás” szobra olyan lassan készült . . . oly igen lassan . . .

Egy este Teréz lemlott apja, a meglepett Gábor István ezredes előtt és zokozva, kiáltott föl:

— Atyám, nem megyek többé a műterembe! Nem megyek! . . . Nem, nem!

III.

Csak néhány nap mulva állított be az ezredes ur Salgó Tamáshoz.

— Kedves vöm, nem mondaná meg, kicsoda-micsoda voltaképp ez a Tomaso Neri?

A mester hideg tekintettel vizsgálta leendő apósát. Nem tudta miért kérdezi tőle oly hirtelen. De aztán sejteni kezdte és merészen neki vágott, hogy őszinte vallomással hozzá helyre azt, amit eddig elmulasztott. Előbb azonban egy kényes kérdést vetett föl:

— Azt hiszed, ugy-e kedves após, hogy a saját fiam? Meglehet, hogy az.

— A te fiad? — kiáltott föl rendkívül meglepetve az ezredes. — Erről mit sem szólta nekünk . . .

— Hallgass meg! — Ismétlem, hogy meglehet. De tán csalódom, azért nem is állítom határozottan. Szólni is azért nem szoltam, mert nem vagyok biztos benne. Van nap, amikor ugy nézek erre a fiura, mint a saját véremre, máskor elfog a kétség, és nevetek a nagy szeretetem fölött . . .

Az ipar áldozatai.

(Balesetek az aradi iparfelügyelői kerületben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A kereskedelmi miniszter, a mint megír-
tuk, kiadta az iparfelügyelők 1901. évi műkö-
déséről szóló jelentést. Az aradi kir. iparfel-
ügyelő jelentéséből most ismertetjük azt a részt,
a mely az ipar áldozatairól szól: azokról, a kik
valamely gyárban, vagy ipartelepen, munka-
közben veszítették el életüket, vagy testi ép-
ségüket.

Az aradi iparfelügyelői kerületben (Arad-
város, Arad-Csanád-, Békés- és Hunyad-megyé-
ben) tavaly összesen 526 ipari baleset történt;
351 könnyű, 158 súlyos, hét halálos kimenetellel.
Ez a szám — mondja a jelentés, — még min-
dig elég nagy; a balesetek aránya még mindig
elég kedvezőtlen. Jellemző, hogy az előforduló
balesetek tizenhat százaléka olyan természetű
volt, hogy azok megelőző óvintézkedésekkel
elháríthatók lettek volna.

A baleseteket okozó körülményeket a követ-
kezőkben foglalja össze Stengl Andor kir. ipar-
felügyelő:

Figyelemmel kísérve egy év folyamán a
beérkező baleseti jelentéseket, tapasztalható,
hogy a balesetek okai rendszeren a következők:
nehéz tárgyaknak leesése, elcsuszás, égetés,
kézi szerszámok okozta sérülés vagy fátelenen
tönkötnek, oszlopoknak gurítása, odébb he-
lyezése stb. Ily körülmények okozta balesetek
számának csökkentése, jelentést tevő vélemé-
nye szerint, csakis a munkás elem nevelése ál-
tal lesz elérhető. Igaz, hogy e tekintetben egy-
szerre nagy igényekkel nem lehet előállni, de
a siker első feltétele az, hogy a munkaadók
törekedjenek állandó, begyakorolt munkásokra
szert tenni. Végeztessék a jelentéktelennek lát-
szó, ugynevezett napszámos munkát is gyakor-
lott, rendszeres munkásokkal, legyen gondjuk arra,
hogy az iparfelügyelőknek az óvintézkedései,
figyelmeztetései alkalmazottjaik által mindenkor
betartassanak és veszélyesebb munkák végzé-
sénél vagy azok megkezdése előtt hozzáférő
munkafelügyelők vagy előmunkások legyenek
legyen, kik tartásuk kötelességüknek felhívni a
munkások figyelmét az esetleges veszélyekre.
Az egyes jelentékenyebb balesetek felsorolásá-
nál kitűnik, hogy több oly baleset fordult elő,
melyek az illető vezető vagy munkafelügyelő
egy kis lelkiismeretessége esetén el lettek vol-
na kerülhetők.

Nem menthető azonban a balesetek oko-
zása tekintetében maguk a munkások sem; az

elszerencsétlenedések egy része önféjűségéből,
nemtörődőmségből eredt, másrészt pedig az
iparfelügyelők tapasztalatai általában valószínű-
vé teszik azt a feltevést is, amit a könnyű ter-
mészetű sérülések nagy száma is csaknem bi-
zonyossá tesz, hogy maguk a munkások nem
ritkán készakarva idézik elő a balesetet, hogy
ez által dolog nélkül, esetleg két oldalról is, a
betegségélyző pénztár és baleseti biztosítás ré-
vén pénzt kapjanak. Ez utóbbi körülmény mel-
lett szól az is, hogy a bejelentett kisebb mérvű
balesetek majdnem kizárólag oly telepeken for-
dultak elő, melyek munkásai baleset ellen biz-
tosítva voltak.

Ezután az iparfelügyelő érdekesen sorolja
föl a külön főlemlítésre méltó és tanuságos
baleseteket. Nehányat reprodukálunk:

Egy cukorgyárban egy munkás az üres le-
mérő edénybe ment, hogy beesett seprőjét ki-
hozza. Társai ezt nem tudván, a forró lét rá-
eresztették, miáltal a munkás oly súlyos égési
sebeket szenvedett, hogy a baleset után husz
nappal meghalt. A munkás biztosítva volt.

Egy gyufagyárban egy 17 éves munkás-
leány, ki a dobozkészítő gép mellett dolgozott,
leejtett egy bádogbárcát, mely a transmissió-
csatornát fedő deszkaburkolat egy hasadékán
át leesett a transmissió csatornába. Dacára
a fennálló tilalomnak, a leány felemelte a burko-
latot és lement a csatornába, hogy a bárcát
felvegye. A teljesen sima tengely valami mó-
don megkapta ruháját, felcsavarta és a csa-
torna falán összezúzta a szerencsétlen leányt.

Egy bányában déltájt robbantottak, a rob-
banás után minden követ megvizsgáltak, a le-
fejtett törmelékeket elhordták. Ebéd után egy
munkás a bánya fala alatt levő köveket kezdte
elhordani, alig hogy megmozgatott egy követ,
az előtte levő sima falból egy szikla kivált és
öt agyonzúzta. Megjegyzendő, hogy bányában
a kőzet igen erezes és a rétegek ferdén be-
felé vezetnek. — A bányagondnok állítása sze-
rint egyes rétegek gyakran maguktól meglá-
zulnak. — A iparfelügyelő a helyszínén tartott
szemle alkalmával a bánya homlokfalát alá-
aknázva találta, mi azonban a főszolgabíró és
a munkások egybehangzó állítása szerint a ter-
mészet műve volt, mert két év óta azou a fal-
lon nem dolgoztak. Ezen fal lebontása iránt
intézkedés történt.

Egy az iparfelügyelő ellenőrzése alá nem
tartozó vashányában apró érc rostálása közben
érckövek omlása által ért egy munkásnőt ha-
lálós kimenetelű baleset.

Egy másik kőbányában földcsuszamlás foly-
tán saját vigyázatlansága következtében egy mun-
kás meghalt.

Figyelemreméltó adata a jelentésnek az is
a melyet az iparfelügyelő az itt következő so-
rokban ismertet:

Kiterjesztette még figyelmét az iparfel-
ügyelő arra is, vajjon mily arányban állanak a
hétfőn és ünnepnapok után történt balesetek a
többi napokon törtétekhez; vajjon ezen napo-
kon, mikor feltételezhető, hogy a munkások
egy része esetleg mámoros, vagy ki nem aludt
fővel áll munkájába, gyakoribb-e baleset elő-
fordulása? Az összes balesetek száma 702 lé-
vén, ezen balesetek közül 107 esik hétfői és
ünneputáni napra. Eltekintve egy pár teleptől,
hol folytonos és szakadatlan üzem van, a mun-
kások általában a hét 6 napján vannak munká-
ban, miért is a fenti szám semmi különös je-
lenséget nem mutat, amennyiben az utóbbi
szám az előbbinek egy hatodát sem teszi.

Az iparfelügyelő jelentésének ez a része
a mint látható, nem egyszerű statisztikai ösz-
szefoglalás, hanem komoly tanulmány, a mely-
nek morálait nem ártana megszívlelni azok-
nak, a kiket illet.

A király a hadgyakorlatokon.

(A sasvári királynapok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 11.

A mialatt másutt már lefuvás felé
közelednek a manőverek, vagy már meg
is volt a lefuvás, Sasvár környékén, Nyu-
gatmagyarországon most kezdődnek a
nagy napok. A király ma Sasvárra érke-
zett, hogy a német trónörökösrel egye-
temben részt vegyen a holnap kezdődő
őszi nagy hadgyakorlatokon.

A király megérkezéséről a következő
távirati tudósítást vesszük:

Sasvár, szeptember 11.

Sasvár község teljes ünnepi díszben várja
előkelő vendégeit. Reggel óta vonatokon, ko-
csikon és gyalog temérdek nép érkezik a szoms-
zéd községekből. Az utcák rendkívül élénkek,
de mindenütt teljes rend uralkodik. A díszítési
munkákat éjjel teljesen befejezték. Pompás,
napos idő kedvez az ünnepségnek. A törté-
nelmi hírességű kettős templom belseje gyö-
nyörűen van díszítve. A templom oldalépületét
képező kastélyban, a hol a király a német trón-
örökösrel és a főhercegekkel lakni fog, udvari
csendőrség ügyel fel.

Frigyes Vilmos német trónörökös Pritzelwitz
ezredes, Stulpnagel főhadnagy és Sommer re-
gisztrátor kíséretében érkezik Oderberg felől
délután 3 óra 48 perckor. Szolgálatára Auers-

— De hát kinek a gyermeke?

— Az anyját szerettem . . . Szép, ó, de
milyen szép, milyen elragadóan szép volt! Vi-
szont is szerettem . . . boldogok voltunk ott Ró-
mában . . . Fiatalkori szerelmem . . . az első,
az önfeléd, azt hittem az utolsó is lesz, amíg
a te leányodat nem láttam . . .

— Tovább! Tovább!

— Azt hittem egészen az enyém . . . Es
boldog voltam, amikor megtudtam, hogy apa
lesz . . . De alig egy hétre rá rettentő csa-
lódás ért . . . Mint a villámcsapás zúdult rá a
suttogva terjesztett pletyka, hogy a lány, mint
afféle könnyű szívű énekesnő, mást is boldogít
a kegyével! Egy bitang németet! . . . Sőt
előbb volt ezé a másé, mint az enyém . . .
Utána jártam, lesbe álltam, és meggyőződtem
mindenről . . . Mi mást tehettem, minthogy
szakítottam a hűtelennel . . .

— S a gyermek?

— Volt okom hinni, hogy azé a másiké!
Egy semmiházi, kontár emberé! A művészne-
vet csak bitorolta, mert soha jóra való szobrot
nem alkotott. Silány lelkű gaz, aki uraskodott,
mert pénze volt és felulta üdvömet. Mutasztam
de előbb bevartam a fejét a léhűtő fickónak
. . . Amily nyomorultan kezdte a viszonyt,
oly cudarul végezte. Elhagyta a lányt és soha
többet nem hallottam róla . . . A lány anyja
lett. Nyomorba jutott . . . s ez volt az én elég-
tételtem . . . Soká nem hallottam róla, sem a
fiáról . . . De egy ízben betoppant hozzám a föl-
sérdült Tomaso . . . Levelet hozott az anyjától.

aki halálos ágyán adta neki az irást . . . Ebben
a levélben a boldogtalan anya lelkemre köti fia
sorsát . . .

— Ugy, hát mégis a tied?

— Az anyja nem mondja. Azt írja erre
nézve: „Nem akarom ráderőszakolni Tomasot
. . . hiába állitanám, hogy a tiéd . . . ha a
saját véred meg nem mozdul láttára . . . ha a
lelkiismereted nem győz meg . . . ha a szived
nem sugja: te vagy az apa . . . akkor az én
vallomásom mind, mind hazugság lenne!”

Az ezredes tekintete elborult . . . Nem
ezeket remélte ő hallani . . . Másért jött ma a
leendő vejéhez . . . Aggódott Teréz miatt, aki
néhány hét alatt egészen elváltozott . . . A da-
liás, fiatal művésszel nap-után együtt volt s ez
az együttlét most végzetessé váhatik . . .

Habozott az ezredes: vajjon megmondjon-e
mindent. Ismét kérdést intézett előbb.

— Es mit sug a szived? A fiadnak tartod
őt? Erzed-e, hogy a tied?

— Naponta számon kérem magamtól mind-
azt, amit érzek . . . és meg sem bírok felelni a
saját kérdéseimre! De még kell jönnie egy órá-
nak, amikor tisztán fogok látni . . .

Az ezredes úgy érezte, hogy ez az óra itt
van Mégsem találta föl azt, amit tudott és távozott.

IV.

Tamaso Neri egyre sápadtabb lett, egyre
fogyott . . .

— Mi lett? — kérdezte a mester. — Meg-
elégelted a budapesti zord éghajlatot . . .

— Eresszen vissza Rómába, édes mester!
— esengett a fiu. Ott most meleg van, a far-
sangi nép az utcán dalol, ott majd meggyógyu-
lok, vagy meghalok, de legalább a hazámban
halok meg.

— Méhatsz, de én is megyek . . . Es ve-
lünk jön Teréz is. Csak várd meg az eskü-
vőt . . . Aztán indulunk hármásban . . .

— Nem, nem! Előbb megyek, még ma,
most ez órában!

Es Tamaso kirohant a műteremből . . .
Este sem tért vissza . . . Hajnalban sem ke-
rült elő. Egész éjjel kereste és kerestette Salgó
Tamás . . . Rettentő világos lett előtte minden
. . . A bolondos fiu szereti Terézt, szereti a
más menyasszonyát . . . A jótevőjének a le-
endő feleségét S ez a jöltevő társ maga az apa.

Oh, hát azért oly beteg Tamaso! . . . Es
most elrohant, vissza sem jó . . . Tán már ha-
lott is . . . Megölte magát . . .

Ez a gondolat iszonyu félelemmel támadt
az „öreg“ mesterre. Kétségbeesés fogta el s a
mig kinlódott az ifju sorsa miatt, riadtan fi-
gyelte önmagát: vajjon nem-e az apa az, aki
igy csüng azon a fiatal életen? . . .

Végre rátalált . . . Erőszakkal vitte naza a
műterembe és vallatóra fogta . . .

— Ontsd ki a szivedet! Mi bánt? Mi lett?

— Semmi! Csak mehessék innen! Minél
messzebbre! . . .

Salgó Tamás hamar belátta, hogy ifju el
nem árulja magát, sem azt, akit szeret. Azért
hál vádolni kezdte.

perg gróf altábornagy és Veigl ezredes van kirendelve. Este tizenegy katonai attasé érkezik, köztük Bülow gróf német katonai attasé, továbbá az amerikai, francia, angol, olasz, japán, román attasék, két orosz, két török, két svájci, két egyiptomi és egy-egy román és szerb tiszt.

A sasvári főtáborban csupán József és Rajner főhercegek tartózkodtak. A nyugati hadsereget Ferenc Ferdinánd főherceg, a keleti hadsereget Frigyes főherceg vezényli. Ottó főherceg a bécsi lovassági csapatosztály, Lipót Szalvator főherceg pedig a 25. gyaloghadosztály élére van kirendelve. Ferdinánd Károly főherceg ezredparancsnok 3. tiroli vadászrezredéhez, Szalvator Ferenc főherceg a 6. sz. dragonyosezredéhez van beosztva.

Sasvár, szeptember 11.

A király ma délelőtt 11 óra 50 perckor Paar és Bolfras főhadsegédekkel és többi kíséretével utazott el Bécsből Sasvárra, a hova délután 2 óra nyolc perckor érkezett meg.

A földszitett pályaudvaron a notabilitások élén a Sasváron időző főhercegek fogadták.

A királyt Kramolin Viktor dr. főispán e szavakkal üdvözölte:

Nyittravármegye egész közönsége nevében ragaszkodó hűséggel, rajongó szeretettel és leglelkesebb hódolattal üdvözlöm felséges urunkat Nyittravármegye területén. Isten hozta, Isten áldja Felségedet!

A király válaszában megelégedését fejezte ki az iránta mindenkor tanusított hűség és ragaszkodásért.

A fogadtatás után a király hadi szállására hajtattott s ott fogadta a hadgyakorlatok fővezetőségének jelentését. Azután felöltötte a porosz marsalli egyenruháját és a pályaudvarra hajtattott a német trónörökös fogadására.

A német trónörökös háromnegyed négy órakor érkezett Sasvárra kíséretével s a mellé beosztott tisztekkel.

A király a trónörökös megérkezése előtt a főhercegekkel és a notabilitásokkal társalgott.

Mikor a vonat megérkezett, a német trónörökös sietve leugrott a vasuti kocsirol és egyenesen a királyhoz ment, aki megölelte és megcsókolta a trónörökösöt. Ez látható meghatottsággal köszönte meg a meleg fogadtatást.

A kölcsönös bemutatkozások után a trónörökös királyunk oldalán, lelkes éljenzés közben, hajtattott a kastélyba.

— Ez hát a hála! Mindent tudok. Elcsavartad annak a leánynak a fejét, aki az én menyasszonyom —

— Bűnös vagyok! — kiáltott most már Tomaso! — De csak én vagyok az. Csak én! Szerettem Terézt, de —

— Megvallottad neki?

— Oh, hát mertem volna-e? Hisz oly nyomorult, oly hálátlan vagyok ön iránt, mester! . . . Szeretném az életemet feláldozni, csak önt lássam boldognak. En? En egész életemben félárva voltam, majd egész árva és szegény, amilyen egy apanélküli fattyu . . . Jól teszi, ha megvet, jól teszi! . . . Megvetette anyámat is! . . .

— Te tudod?

— Mindent tudok! Azt is, hogy annak a gaznak a fiának hisz ön, annak a léha németnek, aki akkor az ön utjába állt, aki az én szegény, hiu anyámat elámitotta, aki boldogtalanlanná tette őt is, önt is, engemet is — mindhármunkat! . . . Látja, hogy mindent elmondott anyám — sokszor nagyon sokszor. Azt is, hogy önnek a fia vagyok. De én nem koldulok apai szeretetet — most már nem! Most csak halni szeretnék, önért mester, akinek az életemet köszönöm. Mi mással tehetem jóvá azt, hogy szemet mertem emelni Terézre? . . . Ah, vezeklés volt e szerelem, vezeklés, mert csak kint okozott! . . . Anyám is vezeklett, a miért engem szült, én folytatom a bűnhődését. Ha átok az életem: hadd engeszteljem ki a sorsot!

Budapest, szeptember 11.

A király megkereséséről még a következő részleteket jelentik:

Ő felsége zuhogó esőben érkezett meg. Huszárezredesi egyenruhát viselt. A sátorba lépve, először József és Rajner főhercegeket szólította meg, azután Beck báró vezérkari főnököt.

Kramolin főispán üdvözlése és a válasz után a király ezt kérdezte a főispántól:

— Ugyebár, ön rövid ideje főispán? Különbönbem úgy tudom, Nyittravármegyében nehéznek a viszonyok.

A főispán erre így válaszolt:

— Felső, isten segédelmével majd csak kiálljuk a bajokat.

A király ezután Skonda préposttal beszélgetett a templom restaurálása felől.

A német trónörökös huszárezredesi egyenruhában érkezett meg. Kiszállása alkalmával katonásan szalutált, azután a királyhoz sietett, akinek kezét csókolt. A király erre a trónörökös mindkét arcát megcsókolta.

A kastélyban Apponyi Antal gróf leánya virágbokrétát adott át a királynak, amit ő felsége szívélyes szavakban köszönt meg.

Sasvár, szeptember 11.

A holnap kezdődő gyakorlatok alkalmával Ferenc Ferdinánd főherceg és Frigyes főherceg fogják az egymással szemben álló csapattesteket vezényelni. A gyakorlatok kiváló jelentőségűek, mert ez alkalommal próbálják ki a hadsereg gyakorlati szabályzatának új tervezetét.

A harcászati gyakorlatok alkalmával több újítást alkalmaznak: kipróbálják a főző-üstöket, a mozgó tábori konyhákat és az automobiloikat. Ezeket részben katonák vezetik.

Megszökött sikkasztó őrmester.

(A kártyaszennyvedély áldozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Az ördög bibliája, a kártya ismét idegen pénz elfecsérlésére vitt rá egy könnyelmű fiatal életet s tönkre tett egy jobb sorsra érdemes existenciát.

Nagyváradon történt. Sokan ismerik ott azt a fiatal honvédőrmestert, ki újabb áldozata lón a kártyázás szenvedélyének. Megfeledkezve

Megrendülve állott Salgó Tamás. Ez a fiu mindent tudott és hallgatott éveken át. Mellette volt éjjel nappal és türt és szenvedett! . . . De hátha ámitják most is? . . . Bátoratlanul kockáztatta a gyanut.

— Tomaso! Nincs rajtad egy vonás, mely rém emlékeztetne! Nincs egy c-öpp hasonlóság . . . Anyádra ütöttél.

— Arra, igen! Az ő szenvedésteljes arca az én arcom . . . Oh, de kitől örököltém volna a művészetemet? Tán attól a . . .

— Ne tovább! Az a silány kontár, az ugyan ne jusson eszedbe . . .

— Megőrjít e titok, mester, a születésem titka! De ha van bennem tehe'ség, ha van egy csilláma bennem az isteni szikrának — azt csak öntől kaphattam! . . . Am tagadjon meg, én apámnak ismerem, apám gyanánt tisztelem . . . Azért hadd fussak, hadd felejtsek örökre!

Már ujcól rohanni akart, de ezuttal két erős kar tárult eléje és a következő pillanatban zokogva borult rá a mester:

— Fiam, egyetlen édes fiam!

— Apám! En jó apám!

Az ajtó tárult. Ott állt a küszöbön Teréz és az ezredes.

Három hétre rá Tomaso és Teréz az oltár előtt álltak és az esküvő után ketten utaztak az örök városba.

Igy vesztette el az öreg Salgó Tamás a menyasszonyát s kapott helyette egy fiut.

magáról, a reá bizott kinestári pénzekkel ült le a kártya-asztalhoz. A pénzt elvesztette, megszökött s most mindenfelé keresik.

A szerencsétlen őrmester esetéről következőket írja tudósítónk: A nagyváradi 4. honvédgyalozezredben szolgált mintegy öt év óta Wallerstein Károly, a biharmegyei Solyom községből való őrmester. Katonai szolgálata előtt mint kereskedő segéd Belényesben volt alkalmazásban. A katonasághoz kerülve főlebbvalói rendkívül megkedvelték a fiatal embert, mint számvivő igen használható ügyes embernek bizonyult. Így történt azután, hogy Wallerstein Károly tényleges szolgálati idejének letelte után előjáróinak marasztalására, mint tovább szolgáló altiszt, továbbra is bennmaradt az ezred kötelékében.

Az ezred élmező tisztje mellé osztották be, hol a szállítókkal volt összeköttetésben. Ő vásárolt be a legénység részére húst, fűszert s ő vette át a kenyeret. A fiatal őrmester igen ügyesen végezte kötelességét, de a társaságok mindinkább el-eltérítették szolgálatának pontos teljesítéseit. Kávéházakba járogatott, kártyázni kezdett, egész éjszakákat a kártyaasztal mellett töltött.

Lassankint megfeledkezve magáról, mindinkább könnyelmű életmódra adta magát. Kisebb hibáit elnézték főlebbvalói, használhatósága, ügyessége feledtették könnyelműsködéseit.

A 4. honvédgyalozezred gyakorlatra menvén, Wallerstein Károly itthon maradt. A 2. honvédhuszárezred Nagyváradon állomásozó I. osztálya kért kiegészítésként a gyakorlatról visszamaradó különítménye számára, melyhez mintegy 80 ember és 100 ló tartozott, egy ügyes számvivő altisztet.

Wallerstein Károly már előbbi években is tett a huszároknál ilyes szolgálatot, őt osztották be most is. Mint számvivője a különítménynek, ő vette kézhez a legénység illetékeit ő fizette a szállítókat. Most szombaton is kétszáz koronát kapott kézhez ilyen célokra. Más pénzek is voltak akkor nála, melyek a mészáros s a fűszeres részére lettek volna kifizetendők. A könnyelmű embert szenvedélye a kávéházba vitte. Leült kártyázni, nagyban játszott és szerencsétlenül. Kártyázott vasárnap reggelig s akkor eltűnt.

Elmaradása másnap vált feltűnővé, mikor a legénységnek nála levő illetékeit, a zsoldot kellett volna kifizetnie. Vártak reá, de Wallerstein nem mutatkozott. Gyanakodni kezdtek s utána vizsgálva reá jöttek, hogy több szabálytalanságot, sikkasztást követett el az eltűnt őrmester.

Keresték mindenütt, de eredmény nélkül. Az esetet bejelentették a rendőrségnek s a nagyváradi csendőrszárny parancsnokságnak, s most nagy buzgósággal keresik a rendőrök s a csendőrszárny.

Az eddigi kombinációk szerint körülbelül 700—800 koronát sikkasztott el Wallerstein őrmester. Hogy előre számított a bajra, mutatja az, hogy utóbbi időben mindig töltött revolverrel járt. Barátai, kartársai előtt pedig folyton hangoztatta, hogy nagyon vágyik Amerikába.

Valószínű tehát, hogy a sikkasztó vagy megölte magát, vagy valahol az új világrész felé vitorlázik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* Tiszteletbeli színészek Makó Lajos, a debreceni színtársulat igazgatója új címet alapított, a melyet bizonyára büszkeséggel viselnek azok, a ki-et ez-el megtisztelt. A magyar színészetnek Debrecenben élő három veteránját: Mándoky Bélát, aki aradi színigazgató is volt, Mándoky Bélánét és Foltényi Vilmost

társulatának tiszteletbeli tagjainak címével ruházta föl, s erről díszes kiállítású okiratot is küldött nekik. Erdekes volna, ha ezt a szokást másutt is meghonosítanák; társadalmi notabilitások, a kik valaha a színészet „rögös mezejét” színtették, odailleszthetnék a névjegyükre az új címet:

Tb. színész.

Es ebben a címkorszagos világban ez is valami...

* **Színészet Csabán.** Csabán *Kövessi* Albert társulata szerdán kezdte meg a szezonát a *Zsába* előadásával. Ma az operett-társulat mutatkozott be *Katalin*-nal. A társulatot a csabai közönség rokonszenvesen fogadta; Katalinban *Aradi Arankának* volt sikere, a ki *Germainet* játszotta.

Az ország erdészei Maros-Szlatinán.

(Tanulmányút a Munk-féle fatelepen.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A *Menyházán* és *Zöldesen* tartott országos erdészeti gyűlés véget ért. Az országos gyűlésnek, kedves, de egyben tanulságos epilógusa volt az a kirándulás, a melyet a kongresszuson résztvevő erdőtisztek élükön *Bánffy Dezső* báró főudvarmesterrel ma a *Munk H. és fiai* cég maroszlatinai ipartelepén tettek. Kapcsolatos volt ez a kirándulás magával az erdészeti kongresszussal is: azok, a kik a hazai erdők fejlesztése, hasznosítása érdekében működnek, most közvetlen tudomást szereztek arról, hogy mint történik az erdők fáiinak ipari feldolgozása.

Az erdészeti gyűlés tagjai öt órakor indultak el *Menyházáról* *Gurahoncon* és *Zöldesen* át *Hotarel-re*. Utközben az arad-csanádi vasutak kocsijain villásreggeli volt. A hotareli völgyben a *Munk-cég* vette át a vendéglátó szerepét. A cég iparvasutján indultak az erdészek *Maros-Szlatinára*. Fiatal bükk- és tölgy erdőknél vitt el az iparvasut. A festői tájakat egy érdekes látóvaló váltotta föl: megtekintették az ötszáz méter hosszú, üzembe nem levő erdei síklót.

Megérkezéskor *Radó Lipót* a *Munk-cég* irodafőnöke üdvözölte lelkes beszéddel *Bánffy Dezső* bárót és az országos erdészeti egyesület tagjait: a cég nevében örömet fejezte ki a fölött, hogy őket az ipartelepen köszönheti.

Ezután az erdészek tüzetesen, sorról-sorra megtekintették a faipar-telepet: a bot-gyárat, a hordó-gyárat a bükkfa-feldolgozó-osztályt, a fa-száritót, a farekesz-gyárat, a melynek termékei egész Magyarországon el vannak terjedve, a szőlő- és gyümölcs-állványok készítését, a fa-gyapoggyárat stb. A gyár megtekintése két óra hosszat tartott, s ennek során a vendégek nagy elismeréssel szölk a hatalmas arányú ipartelep fölől.

Délután két órakor az ipartelepen diszebed volt. Erdekességgel voltak ennek az ebédnek a menükártyák: az ételsor a gyárban készült, izléses *fakártyára* volt nyomtatva.

Az első felkőszöntőt *Munk Lipót* kereskedelmi tanácsos mondta *Bánffy Dezső* báró főudvarmesterre, mint az országos erdészeti egyesület elnökére. Sajnálattal fejezi ki, hogy nem tud magyarul, s ez a fogyatkozása legjobban fáj neki ma, a mikor a magyar erdőtiszteket üdvözölheti telepén. Élteti *Bánffy Dezső* bárót, s az erdészeket, isten áldását kérve működésükre.

Bánffy Dezső báró megköszönte a felkőszöntőt. Ha az előtte szóló — ugymond — nem is tud magyarul: azzal, hogy annyira rengeteg pénzt áldozott egy hatalmas magyar ipar-

telep létesítésére, megmutatta, hogy szívében magyarul érez.

Vancsó Gyula dr. a radnai kerület országgyűlési képviselője az országos erdészeti egyesületet, *Havas Agoston*, a zirci apátság uradalmának erdőmestere *Munk Rezső* gyárigazgatót, *Marton Sándor* kir. erdőmester a tisztviselői kart, *Konrad* tótváradai állomásfőnök *Bánffy Dezső* bárót éltette. *Radó Lipót* irodafőnök megköszönve a tisztviselői karra elhangzott szavakat, az összes vendégekre emelt poharat, *Válcán* görög katolikus plébános pedig a hölgyeket éltette. Ezeket még több felkőszöntő követte.

Délután 4 óra 30 perckor virágokkal, levélkoszorúkkal díszített kocsikon utaztak el a telepről *Bánffy Dezső* báró és az erdészek *Tótváradra*, s onnét részint Erdély felé, részint Aradon át haza.

SPORT.

+ **A tornaegyesület őszi kirándulásai.** Az *Aradi Tornaegyesület* őszi kirándulásainak sorozatát újból megkezdte. Az első kirándulás *Jolyó hó 14-ikén*, azaz *vasárnap* lesz a regényes szépségű *Feredő-forráshoz*. Indulás vasárnap reggel az Arad-csanádi vasutal *Világosra*, innen fel a világiosi váromokhoz, honnan a hegyeken keresztül *Györökig* vonul a kiránduló csapat s innen este vasuton haza. A kirándulásban részt venni óhajtó tagokat az elnökség felszólítja, hogy péntek este 6 és 7 óra között a liceumi tornacsarnokban jelentkezzenek, hogy a kedvezményes vasuti jegyről idejekorán gondoskodni lehessen. A vasuti jegy árát: 1 koronát hozzon mindenki magával. Vendégeket szívesen lát az egyesület. Az elnökség.

Öngyilkosság a sineken.

(Életuntagság az anyós miatt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Rémes öngyilkosság történt *Békéscsabán*, kedden délután. Egy asszony öngyilkossági szándékból a vonat elé vetette magát, mely karját és lábát összeroncsoolta, de életétől csodálatos módon nem fosztotta meg, bár az egész kocsisor végig robogott felette.

Az öngyilkosságot anyósa miatt követte el a szerencsétlen asszony, ki a csabai kórházban fekszik s kinek karját és lábát amputálni kellett.

Délután 4 óra 35 perckor érkezik Csabára *Békéscsaba* felől egy tehervonat. Már a földmives iskola közelébe ért a vonat, midőn az utszéli bokrok körül előrohant egy parasztruhába öltözött nő s a *mosdony* elé vetette magát. A vonatvezető látta a rémes jelenetet, de képtelen volt már megállítani a vonatot s így tovább haladt az állomásig.

Az állomáson rögtön jelentést tett *Caucig* Nándor főnöknek, ki azután hordágygyal és segítséggel ment a szerencsétlenség helyére. A vérben fetrengő nőt megtalálták a pályatesten. A vonat iszonyuan megcsönkította. *Bal kezét és lábát vágta le a kerekek, csuklón és térden alól.* Rögtön beszállították a községi kórházba. Az orvosok óriási vérvesztéséget állapítottak meg s azt, hogy életben maradása végett amputálni kell.

A rendőrség a kórházban kihallgatta az asszonyt, aki elmondta, hogy *Pályik Pálné*, *Lágyi Ilonának* hívják s csabai. Öngyilkossági szándékból vetette magát a vonat elé, mert meguntta életét. Anyósa *Pályik Andrásné* folytonosan korholta, pirongatta, amit már nem tudott eltűrni. E napon is nagyon megszidta és kiutasította a házból. Ezen keseredett el anynyira, hogy halálra szánta magát. Az öngyilkos asszony keblén egy cédulát találtak, amelyre ez volt felírva:

Jaj Istenem, jaj nekem. kedves Jankóm! Jó éjszakát, Isten áldjon meg benneteket.

Lágyi Ilona.

Reisz dr. és *Wagner* dr. operálták meg az asszonyt, igen sikeresen, úgy, hogy reményleni lehet életben maradását, de örökre munkaképtelen lesz.

Gyermekrontás az utcán.

(Uri leánykák veszedelme.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Arról az erkölcstelen botrányról, melyet a fővárosi piszkos szenzációk után „kosaras”-nak kereszteltek el Aradon, még mindig beszélnek, s máris egy újabb szennyes ügy került a nyilvánosság elé. Bár ez alkalommal a legkevésbé sincsen bevégzett tényekről szó, az eset sokkal súlyosabb, mert míg az előbbi ügyben kiskoruk dacára is feslett leányok szerepeltek, addig itt az erkölcstelen merényletek kiszemeltjei előkelő családok féltett kincsei, serdületlen, tiszta gyermekleányok. Maguk a médiumok zárták ki, hogy megtörtént esetektől a legtávolabb állunk, de a szemérmetlen merényletek mégis mélyen felháborítók.

A szennyes ügy hőse egy városi tisztviselő ki, beteg hajlamától hajtva, hosszabb idő óta folytatja üzemeit. Több uri család leánygyermekéi döbentették meg szüleiket azzal a panaszszal, hogy egy magas, uri ruhájú ember üldözéseinek vannak kitéve. Az illető, kit megnevezni nem tudtak, félreesőbb helyeken eljűk toppan s a lehető legszemérmetlenebb látvánnyal rémiti meg az iskolából hazatérő leányokat. A célja azonban nem az, hogy megijeszze őket; sőt ellenkezőleg, kedveskedő hangon szól hozzájuk, pénzt csörget, s ajándékot, cukrot ígér nekik arra az esetre, ha meghallgatják.

Mind több szülőböz érkezett ilyen panasz, míg végre a leírás után rájöttek, hogy kicsoda az illető, megtudták, hogy egy városi tisztviselő. Egy apa jelentést tett a dolgról *Greén* Nándor tb. főkapitánynál, ki detektiveket bízott meg, hogy a kisleányok rémét kísérik figyelemmel. A tisztviselő, úgy látszik, megsejtette a dolgot, mert egy ideig szüneteltette passzióját. A szülők azt hitték, hogy már abba hagyta a dolgot.

Az utóbbi napokban azután egy kereskedő leánya ment haza és sirva panaszkolta, hogy az iskolából nem mer haza menni egy férfi miatt, aki megszólitja. A kereskedő feljelentette a tisztviselőt *Sarlot* Domokos főkapitánynál, aki szigorú vizsgálatot rendelt el.

Az uri leánykáknek keresztül kellett esniök azon a kellemetlenségen, hogy felmentek a városházára s ott előadták a dolgot. A vizsgálat megindíthatása megkivánta ezt.

A leányok vallomása teljesen beigazolta, hogy amit az említett tisztviselőről a feljelentő apa mondott, elejétől végig igaz. Elhagyatottabb helyeken, kapuk alatt támadta meg a leányokat, kiket megszegyenítő merényletével betegre ijesztett. Néha a legforgalmasabb utcákon csatlakozott az iskolából hazatérő leányokhoz s itt meg szóval szemérmetlenkedett, aljas módon csábítgatva őket.

Leggyakrabban a polgári leányiskola tájkán ólálkodott, mikor a közelben egy ház építése folyt. A téglarakások mögé bujt s oda hívta be az iskolából haza igyekező leányokat. Egy leányt — kinek apja a legutóbbi feljelentést tette — különösen üldözött, úgy, hogy állandóan cseléddel kellett kísértetni, nehogy még valami baj történjék vele. A piszkos szen-

vedély azonban annyira vitte az üldözött, hogy tegnap a cseléd szemeláttára állott a leányka elé az ő szokásos szemérmelenségével. A kis leány és a cseléd haza futottak s mikor elmondták, mi történt, megtette az apa a feljelentést.

A tisztviselő mindent tagadott, s mikor a leányokat szembesítették vele, akkor is megmaradt tagadása mellett. Kihallgatták a polgári leányiskola melletti ház házmesterét is, aki szintén terhelőleg vallott a tisztviselő ellen. A rendőrségnek, melynek részéről Berecz Ferenc alkapitány, mint a bűnügyi osztály helyettes vezetője folytatta a vizsgálatot, annyi bizonyíték áll rendelkezésére, hogy az aljasságok elkövetése kétségtelen.

A mai nap folyamán a rendőrség be is fejezte a vizsgálatot s az ügyet áttette a járásbíróhoz, hol *közszemérem elleni kihágás* címen fogják megindítani az eljárást.

Ugy értesülünk, hogy a szülők a polgármestertől a tisztviselőnek állásától való felfüggesztését kérik.

Egy magyarországi „mentő-akció“

(Beesapott bécsi háziur.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 11.

Höfelmayer Károly bécsi magánzó egyike azoknak az osztrák császárvárosi típusoknak, a kik a „közjótékonyág körül szerzett érdemeik elismerésül“ nagyobb adományok után kielégíthetik a gomblyukfájdalmaikat. Herr v. Höfelmayer is ilyen jótékony alapítványok után megkapta a Ferencz József-rendjelet, a koronás és az a nélkül való arany érdemkeresztet, a Pius pápa-ordót és egyéb külföldi rendjeleket. Csak hogy a mire a rendjelek megvoltak, a vagyon eluszott. Höfelmayer ur, több rendbeli kitüntetés tulajdonosa, öregkorára anyagi zavarokkal volt kénytelen küzdeni.

Ezt a helyzetét használta ki egy ügyes szélhámos: Chlubna Gusztáv, volt bécsi bankhivatalnok. Megígérte neki, hogy nagy kiterjedésű összeköttetései révén Magyarországon mentő-akciót szervez Höfelmayer fölsegítésére és gyűjtés útján 700.000 koronát szerez neki a magyar nemzetnél. És Höfelmayer ur, a naiv hitt neki. Azt gondolta talán, hogy a lovagias magyar nemzet hallott Höfelmayer lovagnak a közjótékonyág terén szerzett érdemeiről s azt méltányolják is, vagy olyan bolondnak hitte a magyarokat, hogy az ilyesmibe is beugranak, elég az hozzá, hogy Chlubna Gusztáv előbb 10.000 koronát, majd később szintén tekintélyesebb összegeket csalt ki a „mentő-akció“ céljaira Höfelmayer-től. Hosszu ideig vezette az orránál a magyarok barátságára számító öreg urat, a míg végre azt fölvilágosították, s az följelentést tett ellene.

A magyar mentő-akció szédelgőjének ügyét most napokon keresztül tárgyalja a bécsi törvényszék. Mulatságos volt a károsultnak, Höfelmayer urnak kihallgatása:

— Mikor már a pénzt vártam, többször Magyarországra akartam utazni, de nem lett semmire belőle. Chlubna mindig azt mondta: A komité tizenhét embere közül mindegyiknek jelen kell lenni a pénz átadásánál, s ez nehezen megy. Végre Budapestre mentünk. Az uton azt mondta Chlubna, hogy a komité tagjai a szomszéd vagonban ülnek. Pesten kiszálltunk, de senki ismerős se lépett ki a kocsikból. Budapesten, nagy viszontagságok után végre egy szállóba hajtattunk. A szobában Arányi és Kovács nevű urak várták és azt mondták, hogy Fuchs, akinél a pénz van, elutazott. Azután kinyitották a szobában levő szekrényt és egy csomag iratot vettek elő. Mindegyik iráson bélyeg volt. Ezek voltak a gyűjtőlevelek.

Elnök: Mért volt ezeken az iratokon bélyeg?

— Azt mondták, hogy Magyarországon ez törvény. — Később, folytatta Höfelmayer, azt mondták, hogy a pénz a hazai bankban van. Táviretoztam a banknak, s azt válaszolták, hogy ott semmiféle ilyes betétet nem őriznek. Chlubna, akit felelősségre vontam, azt felelte. „Hja, az ilyesmit nem árulják el. Ez banktitok.“ (Derűtség.) Erre megkérdeztem a jogtanácsosomat, aki azt mondta, hogy tiszta szédelés az egész, adjam be a följelentést.

Chlubna fölött, aki a „magyarországi mentő-akción“ kívül egyéb szélhámosságokat is elkövetett, holnap hoz ítéletet a bécsi birodalmi törvényszék.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradmegyei vörös kereszt szerveződése. Az aradmegyei vörös kereszt-egyesület választmányja megkezdte a vidéki fiókegyesütszervezését. Legújában Soborsin, Simánd és Nagy-Halmágy községekben alakult meg a fiókegyesület.

A soborsini fiókegyesület tisztikara lett: elnökök: gróf Hunyady Károlyné és gróf Hunyady Károly, társelnökök: Bárdi Kálmán és Károlyi Kálmán, pénztárnok: Schram Róbert, jegyző Schön Ádám; a választmányba pedig ezeken kívül beválasztottak: Arnold Jánosné, Erdélyi Ferenc, Frankó Andorné, Grim László, Kiss Ferencné, Klán Mátyásné, Murádi Arpádné, Ogneán József, Páli Rafael, Pekurár Aranka, Seidner Mártonné, Seidner Miklós, Simon Lajosné, Szabó Döméné és Vendrinszky Jánosné.

A simándi fiókegyesület tisztikara és választmányja: elnök: Takácsy Sándor dr. nagybirtokos, elnöktárs: özv. báró Bánhidý Sándorné szül. báró Vay Klára, alelnök: Török Géza, alelnöktárs: ifj. Kintzig Jánosné, jegyző: Rajla Péter, orvos: Patkós Gábor dr., választmányi tagok: a fentiek, továbbá Bokor József, Brandeis Henrik, Csiky Lukács, Endrész József, Fakelman József, ifj. Kintzig János, Pallanik János, Szász Samu, Török Gézáné és Zsigrai Imre.

A nagyhalmányi fiókegyesület tisztikara és választmányja: elnökök: dr. Lengyel Sándorné és Kepes Lajos, jegyző: Putics András, pénztárnok: Leuca Aurél, orvos: Weisz Armin dr. és választmányi tagok az imént felsoroltakon kívül: dr. Román István, dr. Weisz Arminé, Skonda László és Stauser Aron.

Sikkasztás

egy aradi biztosító-intézetben.

(Meghamisított kötvények.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

Egy aradi biztosító főügynökségről, mely egy igen előkelő névvel parádézik, furcsa dolgokat suttogtak egy idő óta. Az a hír járta — egyelőre csak nagy titokzatosságban — hogy az aradi főügynökségnél valami panama történt. A mende-monda nem volt hiábavaló, bizonyítja, hogy egy napon megjelent Aradon a központ egyik titkára, aki alapos rovincsolást rendezett a biztosító hivatalában.

A rovincsolás még folyik, de azért máris megállapítható, hogy az aradi főügynökségnél az utóbbi időben számos hamisítás és ezzel kapcsolatban nagyobb mérvű sikkasztás történt. A központ megkárosítására biztosítási kötvényeket hamisítottak, hogy a kötvények után járó szokásos jutalékot felvehessék.

A gyanu a főügynökség egyik fiatal alkalmazottja ellen irányult. A vizsgálat kiszivárgott adatai szerint úgy látszik, a hamisítást tényleg ő követte el.

A fiatal ember — mint egy verzió mondja — beismerte bűnét s azt állította, hogy a panamában társa is v. d.: az aradi főügynökség

titkárával közösen végezték a hamisítást, a pénzen pedig megosztózkodtak. Hogy így áll-e a dolog, még nem tudhatjuk hivatalosan.

A fiatal alkalmazottat azonnal elmozdították állásától, s a vizsgálatot tovább folytatják.

A hamisítást a központ titokban akarta tartani, de azért mégis erről beszélnek néhány nap óta mindenfelé Aradon, pedig egyelőre jelentést sem tettek az esetről a rendőrségnek, vagy ügyészségnek.

Ugy látszik, nagyon felületesen és könnyelműen követték el a hamisítást és sikkasztást. Amint a soha sem létezett neveket bejelentették a központnak és felvették a jutalékot, el lehetnek reá készülve, hogy előbb-utóbb kiderül a dolog. A biztosítási díjak részletei tömeges elmaradásának feltétlenül gyanut kellett keltenie, ha az első részletet esetleg maguk küldték is be.

Az intézet, mely, mint az efféle társulatok egyáltalában, fél a meghurcoltatástól, ezideig még nem tett feljelentést a felfedezett panamáról a hatóságoknak.

HIREK.

Lefúvás.

— Aradi katonák hazatérése a gyakorlatokról. —

Arad, szeptember 11.

Krassó Szörény közepe felé, egy oláh falu mellett háromszor harsanó kürtszó jelentette egy csomó katonák örömét. A kürtszóra kitört az üdvívalgás: ezer katonasapka röpködött a levegőbe s az eget megreszkettető hurrázás töltötte be a hegyek vidékét. Legjobban az hurrázott, a kinek evvel a manőverrel letelt „az a kicsi három esztendő“, s hazatérve mindjárt le is teszi a mundért; de azért a többi örült velük, hogy a négyhetes próba-háború véget ért.

A zárógyakorlatok kedden kezdődtek meg Facset és Lugos között. Négy ezred vett részt a döntő ütközetben: az aradi 38-ik, a nagyváradi 37-ik, a debreceni 39. és 61. gyalogezred.

Ma délután véget értek a gyakorlatok és dél táján Fibus körül megtörtént a lefúvás. Az önkéntesek még ma, az esti vonnattal hazajöhettek, hogy készülhessenek a 20-án kezdődő tiszti vizsgákra. Az aradi önkéntesekkel megjött Buchmann százados, az önkéntes-iskola parancsnoka is.

A többiek holnap pihenőt tartanak és szombaton érkeznek meg Aradra. Azokat, a kiknek szolgálati idejük letelt, mindjárt másnap szabadsághozhatják.

A háziezred, a gyakorlatokról érkező hírek szerint, nagyobb bajok nélkül állotta ki a nehéz napokat. Sokan voltak, a kik kidőltek, néhányat betegen hoztak haza az aradi csapatkórházba, de komolyabb baja az aradi bakák közül egyiknek se esett a manővereken.

A honvédek hadgyakorlatai e hó 13-án érnek véget; az aradi honvédezszoalaj e hó 14-én, vasárnap érkezik haza.

Aradi agghonvédek

a kolozsvári ereklyemuzeumban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 11.

A kolozsvári 1848/49-es történelmi muzeum érdekes terv megvalósítása dolgában irt levelet egy aradi fényképészhez. Össze akarja gyűjteni és több teremben összefoglalni mindazon negyvennyolcas honvédek arcképét, akik az idén, Kossuth Lajos születése századik évfordulóján még életben vannak.

A terv szerint minden honvéd kabinetfényképe bekerül a muzeumba, s mindenik kép alatt az illető honvéd neve, továbbá néhány sorban összefoglalva, hogy milyen rangot vi-

selt, milyen csapattestnél szolgált és hogy milyen csatákban vett részt a szabadságharc alatt.

A muzeum igazgatósága e végből fölkererte Weisz Hugó aradi fényképészt, hogy az aradi negyvennyolcas honvédek arcképét készítse el.

— Weisz a fölhívás folytán Simay Istvánhoz, az aradi honvédegyesület elnökéhez, fordult, és kijelentette, hogy a képeket hajlandó ingyen elkészíteni; miután azonban az összes agghonvédek lefotografálása sok időbe és fáradságba kerülne, célszerűbb volna, ha ezt a munkát az összes aradi fotografusok között fölosztanák, a kik bizonyára mind szívesen és díjtalanul vállalkoznának erre a hazafias munkára.

Simay István elnök, ennek folytán legközelebb megteszi az intézkedéseket az aradi agghonvédek fényképben való megörökítésére.

Helyén volna, ha a kalozsvári muzeumnak szánt aradi képek egy-egy példánya, azon módon, a hogy Kolozsvárott lesz, az aradi szabadságharc emlékműmúzeumban is elhelyeztetnék, illetve táblóba foglaltnék. Az aradi muzeum méltó hely lenne arra, hogy az ország összes még élő agghonvédeinek arcképét megörökítse, erre azonban addig, a míg a kulturpalota fel nem épül, nincs hely a muzeumban.

A kis Pierrot.

— A bohócú tragédiája. —

Arad, szeptember 11.

Valamelyik zöldre festett, kerekén járó komédiásbázban született, a milyen oly sok szántja keresztül most is az alföld rónáit, megállapodva vásárkor a kis városok népes piacán, lakásául szolgálva az éhes, sovány komédiás-népségnek, a mely a nép kegyelméből keresi meg száraz kenyereit. Mikor más, szerencsésebb gyermekeknek minden lépésére gondos, aggódó szemek ügyelnek, akkor ő már megtanult küzdeni, nyomorogni és szenvedni a betevő falatért. Apát, anyát nem ismert, csak szigorú, rideg parancsolókat, a kik kényszerítették, hogy ugráljon és bolondozzék, a mikor megszeretett volna húzódni egy elhagyott sarokban, és nevetve rázza a csörgősipkát, a mikor az éhségtől és nyomortól zokogni lett volna kedve.

Igy nőtt a kis Pierrot, megszokva a cifra rongyokat, a komédiázást és a nyomort. De a nélkülözések, a kemény bánásmód, gyengévé, csenevészszé tették a testet, és így történt, hogy egyszer, a mikor a bódé csengettyűje megszólalt, jelezve az előadás kezdetét, a kis Pierrot nem öltötte fel a színes rongyokat, nem tette föl a csörgősipkát, hanem ott maradt a zöld bódében, betegen, haldokolva. És a kis Pierrot elpusztult, mint egy kis jelentéktelen lény, a melyet eltaposnak.

A trupp, a mely másnap tovább akart menni, el akarta temettetni a kis porontyot. De a temetéshez pénz kell, mert a kántor nem énekel és a pap nem prédikál ingyen, pénze pedig nem volt a komédiásoknak még kenyérre sem, nemhogy papra, temetésre lett volna. Feltették hát a szegény kis Pierrot-t egy szekérre és kivitték a temetőbe. Nem kísérte más, mint a trupp. A komédiások megásták a sírját, leeresztették a kis gyalulatlan deszkakoporsót és a sírhalomra rátűztek egy fakeresztet. Az utca népének a gunyja volt a halotti éneke, a lassan hulló, langyos őszi eső a siratója.

A trupp tovább vonult, a kis csörgősipka pedig árván, elhagyatva feküdt a zöldre festett, kerekés ház egyik sarkában, mert a kis Pierrot nem rázza többé, hanem ott fekszik egyedül, elhagyottan a temető szélén, paptól el nem bucsuztatva, nem sajnálva, meg nem siratva senkitől.

Hogy pedig e történetet senki költemény-

nek ne gondolja, megmondjuk, hogy a napokban esett meg a szomorú eset a fővárossal szomszédos Üllő községben, a hol egyházi szertartás nélkül temették el az éhenhalt kis bohóc-fiút.

— Személyi hír. *Institoris* Kálmán polgármester ma Budapestre utazott, hogy a városi kölcsönök ügyében személyesen eljárjon.

— Uj főispán. A hivatalos lap mai száma a következő kinevezést közli:

A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére báró Kemény Akos országgyűlési képviselőt Kis-Küküllő vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Radmerben, 1902. évi augusztus hó 9-én.

Ferenc József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Ezzel a kinevezéssel a szászrégeni kerület mandátuma üresedik meg. A megüresedő kerület mandátumára hir szerint *Herceg* Ferenc lesz a kormány legközelebbi jelöltje. Csak arra az esetre, ha a verseci képviselő, Seemayer volt polgármester lemondana, vagy kinevezetnék valami állásra, a mi iránt tárgyalások folynak, nem léptetnék fel *Herceget* Szászrégenben, mert ő szívesebben vállalná szülővárosa mandátumát, de ha Seemayer nem volna kapacitálható, *Herceg* Szászrégenben fellép. Ha a verseci alku sikerülne, valamelyik más kimaradt kormányparti képviselő kapja a kerületet.

— Menyegző és ezüstmenyegző. Ifj. *Vas* Gusztáv, az arad-csanádi egyesült vasutak tisztviselője ma délután kötött házasságot *Kilényi* Erzsike urhölgygyel, *Kilényi* János városi alszámvéve leányával. A házasságkötésnél tanúk voltak: *Vas* Gusztáv acsev. főfelügyelő és *Eckhart* Ede az aradi első takarékpénztár titkára. Az esküvő alkalmával kettős családi ünnepély színhelye volt a városház, amennyiben ma ünnepelték *Kilényi* János és neje, szül. *Barra* Katalin urnő házasságuk huszonötödik évfordulóját.

— *Kaffka* Mármárosban. Mármaroszigetről táviratozzák: *Kaffka* László belügyminiszteri tanácsos szerdán ideérkezett és megkezdte a vármegyei pénztárak és egyéb hivatalok vizsgálatát. A vizsgálat előreláthatóan még jó ideig fog eltartani.

— Házasság. *Deutsch* Bernát temes-buttyini nagybérlő, a temesvármegyei gazdasági egyesület alelnöke, Temesvármegye közéletének rokonszenves, tekintélyes tagja, *Deutsch* Bernát, az aradi zsidó hitközség elnökének fia e hó 21-én délután négy órakor, a temesvár-gyárvárosi izr. templomban esküszik meg *Pollák* Malvin kisasszonnyal, *Klein* Lipót gyámleányával.

— A megyei fegyelmi választmány új tagjai. Aradvármegye közigazgatási bizottsága a fegyelmi választmányban *Beke* Károly pénzügyigazgató halálával megüresedett helyre *Ateslényi* Antal dr. kir. ügyészt, az ekként megüresedett póttagságra pedig *Keller* Izsó kir. főmérnököt választotta meg.

— Feljelentés a Neptun ellen. *Hecht* Adolf dr. orvos feljelentette a *Neptun* igazgatóságát, hogy a fürdőben meg nem engedett masszázst üznek. Hivatkozik egy belügyminiszteri rendeletre, mely a masszázst csak orvosi felügyelet mellett engedi meg, ez pedig a Neptunban nem így történik. A feljelentés a járásbíróhoz került, de *Révay* Kálmán albiró az ügyet illetékesség szempontjából a rendőrséghez tette át.

— Szociálisták Bőrcsök Gergőnek. Makót rövid idő múlva nem a Jeruzsálemmel való barátságos viszonyáról, hanem *Bőrcsök* Gergőről, a szüntelen okvetetlenkedő városatyáról

fogják a világon ismerni. Makói embernek már ma nagy bosszúsága, ha akárhova megy, mindenütt Bőrcsök Gergőről kérdezősködnök nála. Hogy Bőrcsök nemcsak az értelmiség előtt ellenszenves ember, hanem a legalsóbb néposztály is gyűlöli kerékkötő szerepéért, arra érdekes epizód történt a makói munkásönképzőkör vasárnapi avató ünnepén. Ezen egy szociálista szónok a következőképp jellemezte Bőrcsöket:

Az a Bőrcsök Gergő, a ki nemrég a közgyűlésen ki merete mondani, hogy ő többet tud a polgármesternél, aki gróf D'Orsay programbeszédjekor olyat kapott a nép ezreitől, hogy egy vékonyabb arcbőrű ember a föld alá bujt volna szegyenében, — ez a *higvelejű futó bolond* ki mindig csak lesütött fejjel futkos. Mit érdemel az ilyen ember, aki a népakaratnak gátat vet? Azt, amit két előkelő ember mondott róla, hogy nemcsak a képviselőtestületbe nem való, hanem a városból is régen ki kellett volna ebrudalni.

Szomorú dolog, hogy a makói képviselőtestületben ez a „higvelejű futó-bolond“ dominálja a helyzetet, s az ő többsége minden életrevaló indítványt lehurrog.

— A lippai kaszinó új elnöke. A lippai kaszinó-egyesület a napokban tartott ülésén az elhunyt *Barlay* Sándor helyébe elnökül *Masznik* Márton dr. tb. megyei főorvos, járási orvost választotta meg egyhangulag elnökévé. *Masznik* Márton dr. eddig is nagy és tevékeny szerepet játszott a lippai társadalmi életben, s munkássága nagyban elő fogja mozdítani a kaszinó föllendülését.

— A braganzai herceg ügye. A londoni törvényszéket tegnap a braganzai herceg ismeretes ügye foglalkoztatta. A vizsgálóbíró rámutatott a terhelt tanúk vallomásaiban levő nagy ellentmondásra s az esküdtszékre bizta, hogy a tárgyalás nyilván legyen-e vagy zárt. Ebben ma határoz az esküdtszék. Az államügyészség tegnap vádat emelt a herceg három állítólagos bűntársa ellen, de a vádiratból kitűnik, hogy az ügyészség a herceg ellen nem emel vádat, hanem ama személyek (az ő állítólagos bűntársai) ellen, a kik ravasz összejátszással a herceget zsarolás-objektumul akarták felhasználni. A pör jelen stádiumában azonban még nem lehet az eljárást beszüntetni a Grand jury nyilatkozata nélkül.

— A megtért dákoromán pap. Megemlékeztünk arról, hogy *Popovics* Viktor békés-csabai görög keleti román lelkész a község egy megkeresésére azt válaszolta, hogy ő nem hajlandó a hatóságnak magyar nyelvű anyakönyvi kivonatot, vagy magyar átiratot küldeni. Ezért egész Csaba községe fölzdult a dákoromán pap ellen s az ifjuság heves tüntetéseket is rendezett ellene. Most a lelkész ur bevonja a nemzetiségi vitorlákat. A mint Csabáról írják, *Popovics* Viktor csabai g. kel. lelkész két ízben is megjelent a községi előjáróságnál s *Korosy* László főjegyző előtt kifejtette azon nézetét, hogy a körülmények véletlen összejátszásának tulajdoníthatta csupán, hogy az ő mindenkor magyar nemzeti érzelmeit tévesen félreértették; mert ő szívvél-lélekkel a magyar haza gyermekének vallja magát, érzelmei mindenkor a magyar nemzet javát óhajtották; távoll áll minden dákoromán aspirációktól és ezekkel nem azonosítja magát. A csabai g. kel. egyház iskolájában államellenes tanokat sem ő, sem a görög kel. tanító nem hirdet. Kossuth Lajos születésének századik évfordulóján ünnepi misét fog tartani, a templomot és paplakot magyar nemzeti zászlóval fellobogozza, a paplakot kivilágítja. A magyar közhátóságokkal, mint a múltban, úgy a jövőben is magyar nyelvű átiratokban fog levelezni, az anyakönyvi kivonatok fejezetét és záradékát magyar nyelven állítja ki s megteszi az intézkedést haladéktalanul arra

nézve, hogy az egyházközség pecsétjén *Békés-
esaba törzskönyvileg megállapított neve a törvény-
nek megfelelően kiigazítottassék.* S mindezeket te-
szik nem az utóbbi napokban lezajlott demon-
strációk kényszere miatt, hanem, mert így dik-
tálja a magyar haza iránt szívében élő kötele-
ségérzet. Hogy ennek a fogadkozásnak nagyobb
sulya legyen, Popovits a következő levelet in-
tázta a *Békésmegyei Közlöny* szerkesztőségéhez:

Tisztelt Szerkesztő ur! A *Békésmegyei Köz-
löny* utolsó számaiban ellenem intézett táma-
dásokat méltatlanul szenvedtem. Tartozó köte-
lességet teljesíték akkor, amidőn nyilvánosan
kijelentem, hogy, mint a magyar nemzet tagja,
a magyar haza iránt mindenkor lelkes szere-
tettel viseltetem s viseltetem ma is. A túlzó
román aspirációktól távol állok s azokkal nem
azonosítom magamat. A „hazaáruló“, a „ma-
gyar haza ellensége“ címeket magamtól sértett
hazafiúi önérzetem teljes felháborodásával viz-
szautasítom. Az anyakönyvi kivonatoknak tör-
vényes kiállítására és az egyházközség pecsét-
nyomójának az 1896. évi IV. t. c. kiválaszta
szerinti módosítására a kellő lépéseket megtet-
tem. Hazafiúi tisztelettel *Popovici Victor*, gör-
kel. lelkész.

— **Érdekes miniszteri döntés.** Temes vár-
megye közigazgatási bizottságához most érke-
zett le a belügyminiszter határozata *Sztura*
Szilárd vármegyei dr. tb. főügyész azon ismer-
etes felebbezése ügyében, melyben panaszt
emel a vármegyei árwapénztár kezelési rendszere
ellen. A miniszteri leiratot *Kaffka László* minisz-
teri tanácsos írta alá és az ügy érdemére vo-
natkozó része így hangzik:

A közigazgatási bizottság f. é. 964. sz. ha-
tározatát *Sztura Szilárd* dr. tb. tiszti főügyész
megfelelően, a közigazgatási bizottságnak
az ezen felebbezést felterjesztő f. é. július hó
28-án 3251. sz. a tett jelentésénél fogva — te-
kintettel az ott előadott tényállás új körülmé-
nyeire — a fegyelmi eljárást megelőző vizsgá-
latot immár mellőzendőnek találom és ehhez ké-
pest elrendelem, hogy a közigazgatási bizottság
az ügyet ily irányban újabb intézkedés tár-
gyává tegye.

Miután pedig *Sztura Szilárd* dr. felebbezé-
sében a vármegyei árwapénztár kezelési rend-
szere ellen panaszt emel, elrendelem egyszer-
smind, hogy a közigazgatási bizottság a dr.
Sztura Szilárd felebbezésében felhozott nehéz-
mények megvizsgálása, esetleg az alaptalan vá-
daskodás és annak nyilvánosságra hozatala mi-
atti törvényes megtorló intézkedés végett ezen
felebbezést a vármegye törvényhatósági-bizott-
ságához tegye át.

Temes vármegye közigazgatási-bizottsága
tegnap tartott ülésében, a miniszteri rendelet
végrehajtása iránt az intézkedéseket megtette
és a vármegye közönségének már a jövő hó
elején tartandó őszi közgyűlésen módjában lesz
foglalkozni ezzel az ügygyel.

— **A brádi román gimnázium sajtópöre.** A
nagyszombati tankerületi főgázgató minap meg-
látogatta a brádi román gimnáziumot és elis-
meréssel nyilatkozott a tanárok hazafias mű-
ködéséről. A nagyszombati *Tribunának* ez fe-
lettébb rosszul esett és fulmináns cikkben tá-
madta meg a gimnázium egész tanári karát,
amért erre a dicsőre rá mertek szolgálni.
A sértő cikk miatt most *Albu István* tanár
sajtópört indított a *Tribuna* ellen a nagyszom-
bati sajtóbírósnál. Érdekes, hogy a román lap
ellen a sajtópörben a tanárt *Ardelean Jusztin*,
nagyváradi román lapszerkesztő fogja kép-
viselni.

— **Zimándi a Kossuth-ünnep ellen.** Fővárosi
tudósítónk írja: Török Bálint hirhadt plébáno-
sa, *Zimándi Ignác* ismét utálatos merényletet
követett el a hazafiság és tisztesség ellen. A
Kossuth gyalázó papból ismét kitört az ebdüh
és tajtékzó szájjal ugat az égre. *Zimándi Ignác*
plébános már régóta előjogot szerzett arra,
hogy minden magyar ember kerülje őt. Valami
beteges gyűlölet él ebben az emberben Kossuth

Lajos ellen és azon a réven vált hirhadté, hogy
esztendőnkön keresztül szóban és írásban gya-
lázta Kossuth Lajos emlékét. Könyvet is irt
melyben a legocsmánvabb hazugságokkal és
vádakkal igyekszik foltot ejteni a legnagyobb
magyar emléken. Most, hogy Kossuth Lajos
emlékének szent ünnepére készül az egész or-
szág, *Zimándi* ismét ocsmány cselekedettel kelti
fel a közmegebotránkozást. Községében, Török-
bálinton német nyelvű plakátokon tiltja meg hi-
veinek, hogy ne merjenek résztvenni a szeptember
19-iki ünnepen és egyúttal Kossuth-gyalázó köny-
véből egy undorító passzust közöl. De ez még
nem elég. Az elvetemült ember ocsmány köny-
vét most újból kinyomatja s szeptember 19-én
szét fogja osztani hívei között. A török-bálintiak
így fogják megünnepelni Kossuth Lajos emlé-
két. Ezek után itt van már az ideje annak,
hogy úgy a közvélemény s az egyházi hatóság
valamint a lipótmezei tébolyda igazgatósága se-
gítsen a *Zimándi Ignác* baján.

— **A fejtelten holttest** Nagy az izgatottság
a pestmegyei *Szent-Márton-Kátán*. Egy tizenöt
éves szép leány: *Szabó Eszter* augusztus har-
mincegyedikén, vasárnap, a mikor vásár is volt
a faluban, elment ünneplő ruhájában otthonról
és többé nem jött haza. Többen látták egy ide-
gen asszonnyal a falu mellett levő erdő felé
menni. Tegnap egy csósz az ugynevezett kö-
zépérdőben egy oszlásnak indult holttestre
akadt, a melynek hiányzott a feje és a jobb
karja. *Szabó Eszter* szülei a harisnyáról és ci-
pőről — egyéb fölismertető ruha nem volt a
holttesten — fölismerték leányuk holmiját.
Azonnal jelentést tettek a nagykáta járásbíró-
ságnál, melynek vizsgálóbírája, *Csengey Kálmán*
Heller Vilmos jegyzővel, *Andreánszky Jenő* dr.
törvényszéki orvossal és *Krajcsik Rezső* dr.
járásorvossal ma reggel kiszállt *Szent-Már-
ton-Kátán* és megindította a vizsgálatot. A
holttest fejét a lábánál, fejbőrét befönt ha-
jával egy közeli bokor alján találták meg.
Az orvosok fölboncolták a holttestet és meg-
állapították, hogy állatok tépték szét. A mell-
kas minden belső része eltűnt. Az alsó testen
azonban egy metszést konstatáltak az orvosok.
A holttest mellett egy igen vékony, elgörbült
pengéjű, borotvaelés kést találtak. A holttesttől
nem messze az avar fekete, nyirkos volt, az
orvosoknak az a véleménye, hogy ez vértől
származik; a bokrok levelein is több, vérre
mutató, gyanus foltot találtak. A vizsgálóbíró
összegyűjtötte ezeket a leveleket és vegyileg
meg fogja vizsgálatni, mert kétségtelenné
látszik, hogy oly magasságba, a honnan a gya-
nus leveleket szedték, a holttestből vér nem
juthatott. Minden jel arra mutat, hogy a sze-
rencsétlen *Szabó Eszter* gyilkosságnak lett az
áldozata. A vizsgálóbíró sürgős jelentést küldött
a pestvidéki kir. ügyészségnek és a környék
csendőrsége is talpon van, keresik az ösmere-
ten asszonyt, a kivel a falubeliek a leányt együtt
látták. *Szabó Eszter* holttestét ma délután te-
mették el a falubeliek nagy részvéte mellett.
Ugy hírlik, hogy a csendőrök már nyomon van-
nak. A holttest mellett talált kés ritka formá-
jánál fogva mindenesetre fontos bűnjel.

— **Walburg báró származása.** Mialatt a bá-
róból fizetőpincérré vedlett *Walburg Ernő* vidá-
man szedi a kávéházi vendégek borraivalót, a
laibachi bíróságot még egyre foglalkoztatja né-
hai *Ernő* főherceg fiának születése. *Walburg*
Ernő báró tudvalevőleg annak idején, hogy
örökségi igényeit érvényesíthesse, keresztel-
lével állt elő, amelyet akkor hamisnak jelen-
tettek ki. Megállapították állítólag azt is, hogy
az anyakönyv eredeti bejegyzése hiányzik, mert
kitépték onnan. A pap, aki akkor a keresztel-
léseket végezte, nyomtalanul eltűnt s nem tud-

tak rájönni, mi uton kallódott el az anyakönyv-
nek az a lapja, amelyre az *Ernő* főherceg és
Stubrics Laura házasságából származott *Walburg*
Ernő keresztelése volt bevezetve. Később letar-
tóztattak egy *Staudinger Miksa* nevű kalandort,
akit azzal vádolnak, hogy az *Ernő* főherceg
házasságáról felvett jegyzőkönyvet, amit *Wal-
burg* az udvarnál bemutatott, ő hamisította.
Staudinger család és okirathamisítás miatt vád
alá is helyezték és mint most *Laibach*-ból táv-
iratozzák, pörének tárgyalását szeptember 19-ére
tüzték ki. A pör mindenesetre érdekesnek ígér-
kezik, mert sok olyan részletét tisztázza a re-
gényes házasságnak, amiről eddig senki sem
tud bizonyosat. *Walburg Ernő* báró nem lesz
ott a tárgyaláson, ami természetes is, mert az
osztrák bíróságok *Staudinger*-rel együtt az ő
elfogatását is elrendelték. Akkor itt *Budapest*-
en is tartóztatták *Walburgot*, aki sokáig ült
vizsgálati fogságban, mert a törvényszék nem
egyhamar döntött a kiadatása ügyében. *Wal-
burg* védői ugyanis a báró magyar állampolgár-
sága mellett kardoskodtak, amit bizonyítani is
tudtak, úgy, hogy a törvényszék megtagadta a
kiadatást. A sokat emlegetett ügy ezzel le is
került a napirendről s csak pár hónap előtt
esett megint szó róla, mikor *Ernő* báró fölvette
a pincérfrakkot. A laibachi pör most újra na-
pirendre hozza a rejtélyes születés dolgát s ta-
lán azt is eldönti, hogy csakugyan törvényes
alapon követeli-e *Ernő* pincér a nagy örökség
kiadatását.

— **Üngyilkosság a börtönben.** *Drezdä*-ből
távíratozzák: Nagy feltűnést kelt egy *Bang*
Tamás nevű fiatal városi hivatalnok üngyilkos-
sága. *Bangot* azzal vádolták, hogy nemrég
meghalt nejét ő mérgezte meg és ezért letar-
tóztatták. *Bang*, aki ártatlannak mondta magát,
nem tudta elviselni a szégyent és a zárkájában
felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt.

— **Véres harc a csendőrök és határőrök kö-
zött.** Halálos végű harc volt a hó 8-ikán éjjel
Herkovce és *Klanak* horvátországi községek
között a Száva parton, ahol a szlavóniai csend-
őrség és a szerb határőrök tüzeltek egymásra.
A szerbiai partokról a *Sabac* közelében fekvő
községekből árukat csempésznek át a határon.
Különösen dohány- és husneműeket szoktak
csempészkedni, amit éjnek idején áthordtak a
szlavóniai partokra; visszafelé pedig pálinkát
és más egyéb árukat hordtak. A horvát és
szerb lakosság egy része ennél fogva élénk üz-
leti összeköttetésben állott s eddig, ugylátszik,
a határőrség nem vett észre semmit, mert
mindaddig zavartalanul folytatták az „üzletet.“
Kedden éjjel két megterhelt csónak érkezett
Szerbiából. A csónakosok egész nyugodtan kö-
töttek ki s az árukat partra szállították. Alig
hogy ezzel készen voltak, két szlavóniai csendőr
bukkant fel, a kik a szerb csempészeket le-
akarták tartóztatni. A csempészeket meglepte
a dolog, de azután hirtelen csónakba ugráltak
s az üres járművet belökték a vízre s a mint
tudtak, oly gyorsan eveztek a tulsó partra. A
csendőrök többször felszólították őket, hogy
álljanak meg, mikor azonban látták, hogy a fo-
lyó közepéhez érnek, utánuk löttek. Erre az-
után megszólaltak a tulsó partról is a fegyve-
rek. A szerb határőrök tüzeltek a horvát csend-
őrökre. A lövöldözés mindaddig tartott, amíg a
menekülőket partot értek, de e közben két csem-
pész: *Bukovác Kriszta* és *Lázárovcics Jován* a
csendőrök golyójától találva, elesetek. *Lázárovcics*
sebe halálos, a másik is súlyosan sebesült. A
hatóságok még másnap értesültek a dologról s
mindkét részről megindult a vizsgálat. A szer-
bek által hátrahagyott csempészett árukat be-
szállították *Klanakra*. Érdekes, hogy a horvát
nép, mely eddig mindig pártját fogta a szerb
szempészeknek, most maga adta őket a csend-
őrök kezébe.

— **Elfogott rablőgyilkosok.** Ez év tavaszán
Tolna, de különösen *Zalámegye*-ben gyakoriak
voltak a rablások, sőt két alkalommal rablő-
gyilkosság is történt. A tettesek, a mint azt a
nyomozás annak idején megállapította, kőbor-
cigányok voltak, a kik azonban az őket üldöző

csendőrség elől előbb Stájerországba, majd pedig onnan is több rablás elkövetése után átmenekültek Szlavóniába. A rablójalkosok itt egyideig csendben vártak, de azután ismét munkához láttak s az osztrák-magyar határszél közelében végig kóboroltak egész Szlavóniát. A múlt hó végén Szurdok és O-Pézna között az országuton fényes nappal megtámadtak két marhakereskedőt: *Ilicz Jócót* és *Gágyics Sztévót*. Revolverlövésekkel mint a kétőt agyonlőtték és kirabolták, azután pedig a megölt kereskedők kocsiján tovább hajtottak. A csendőrség Pancsováig üldözte őket, de ott ismét nyomuk veszett. Végre a múlt szombaton Petrovoszellő határában egy csendőrjárt rájuk bukkant. A vakmerő rablóbanda, mely 6 férfiből és 4 asszonyból állott, nem adta meg magát egykönnyen. Lövésekkel fogadták a csendőrököt, melyek szintén puskával feleltek s miután a rablók közül 4 férfit súlyosan megsebesítettek, a többieket futás közben sikerült elfogni. A banda tagjai: *Bracska Ferenc* és felesége, *Horvát Lajos* és felesége, *Horvát Antal*, *Bazsil Mihály* és felesége, *Bazsil Erzsébet*, *Kolumpár Mihály* és *Kolumpár Ferenc*.

— **Robbanások.** A fővárosban, a mint tudósítónk táviratozza, ma reggel két helyen is történt robbanás. Az egyik helyen egy vitriolos üveg robbant föl, a másik helyen pedig gázrobbanás történt. A Nefejeits-utca 37. számú házban *Tóth István* fűszerkereskedő üzletében fölrobbant egy vitriolos üveg. Az egyik segédgyertyával közel ért a robbanó folyadékkal telt üveghez, a mely lángot fűtött és fölrobbant. A tűz gyorsan tovább harapódott és csakhamar az üzlet egy része lángban állott. A hetedik kerületi tűzörség hamarosan a veszedelem helyszínén termett és elfojtotta a tüzet. A kár nem jelentékeny. — A Nefejeits-utca 45. számú házban pedig gázrobbanás történt. *Filip Adolf* házmestert figyelmeztették a lakók, hogy az egyik félreeső helyen gázömlés van. A házmester gyufát gyújtott és azzal a kezezett a gázcső repedésének helyét megkeresni. Egyszerre aztán a kiömlő gáz lángot vetett és a következő pillanatban hatalmas robbanás reszkettette meg a házat. Az ablakok csörömpölve törtek be és az ajtók is kifordultak sarkaikból. *Filip Adolf* házmester súlyos égési sebeket szenvedett. A segítségül hívott mentők az első segélynyújtása után a Rókus kórházba szállították. A támadt tüzet a házbéliek hamarosan eloltották.

— **Kossuth érmek.** A Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmából készült, díszes kivitelű Kossuth-érmek ingyen kapja mindenki, aki *Nádlér Lajos* női- és férfidivat áruházában (Andrássy tér 16) legalább 4 korona bevásárlást eszközöl.

— **Az uri közönség finom és elegáns lábbelije** Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-téren kapható. Föltűnő tulajdonságai a cipőknek: kifogástalan alak, rendkívüli könnyűség, helyes szabás, mely az érzékeny lábakat is kiméli. Végül tartósság és az a becses tulajdonság, hogy a cipők formájukat nem veszítik soha! Állandó raktáron vannak és minden formában található, box calf, zsevrő, keztű, borjú bőr és chagrin cipők. Lakk cipőből szintén a legnagyobb választék. Az árak tekintve az elsőrendű minőséget igazán jutányosak. A fénykép kedvezmény minden vevőt illet meg, ki egyszerre, vagy részletben 10 koronáért vásárol.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Főhadnagy karrierje.

(A szerelem áldozata.)

Arad, szeptember 11.

Csinos fiu volt *Prenovszky Mihály*, aki ulánusfőhadnagysággal vitte föl Bécsben. Az előkelő családból való tiszt még két év előtt Bécs legjobb köreiből forgolódott s mindenütt nagyon kedvelték. Hirtelen azonban elmaradt a társaságból s elmaradásának oka a szerelem volt. A főpostán megismerkedett egy leánnyal s azután napos vendég lett a leánynál, aki anyjával lakott.

Ismerettségük első esztendejének végén elhatározta a főhadnagy, hogy elveszi a leányt és elhatározásáról értesítette a családját, de családja tiltakozott a házasság ellen s a család feje le is utazott Rzeszóból Bécsbe, hogy személyesen vesse magát közbe. A főhadnagy kérielte az öreget, igyekezett meggyőzni, hogy a család becsületén nem esik szegyea ezzel a házassággal, hogy a leány igen derék asszony lesz és nagyon szereti őt, de minden szó kárba veszett, az öreg kérielhetetlen maradt.

A főhadnagy erre szakított a családjával, de ezzel új akadályt gördített házassága elé. Nem volt pénze a kaucióra. Minderről nem szólt a leánynak s hosszas küzködés után lemondott tisztirangjáról és beiratkozott a postatiszti tanfolyamra. Csak azután szólt a leánynak, aki erre hirtelenében nagyon megváltozott s kijelentette, hogy ha postás felesége akart volna lenni, akkor nem kellett volna várnia mostanáig.

Az ismerettségnek vége lett természetesen s a szerencsétlen férfit teljesen megtörte a retentő csalódás. Mindenkiel szakított: családjával, bajtársaival s alig jutott valami munkához, hogy mindennapi kenyerét megkereshesse.

A kora tavasz egyik napján történt, hogy a Práterben sétált elhanyagolt ruhában, alig felismerhetően. Az éhségtől majdnem összeesett. Egy déligyümölcskereskedő éppen rendezte a bódéjában a portékáját, s az éhes ember egy őrizetlen pillanatban ellopott három narancsot. A kereskedő nem vette észre, de meglátta egy asszonyt és zajt ütött. A szerencsétlen embernek ekkor nem történt baja, mert a kereskedő megszánta és nem hívott rendőrt, az éhség azonban többször is rávitte a lopásra és végül elfogták.

Tizennégy lopásért fogták perbe a boldogtalan embert, s a tegnap megtartott tárgyaláson meg is vallotta valamennyit. Elmondotta, hogyan jutott ilyen kétségbejött helyzetbe; hogy közel volt az éhenhaláshoz, amikor lopott, s hogy a családja nem akar felőle hallani sem, nemhogy segitené. A bíróság sok ennyhitő körülmény figyelembevételével két hónapi fogságra ítélte *Prenovszkyt*.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A dévai mandátum.** Fővárosi tudósítónk sür-gönyzi: A kir. kuria I. választási tanácsa ma folytatólagosan tárgyalta a *Thorockay Miklós* gr. dévai orsz. képviselő mandátum ellen beadott petíciót. Ma a viszonyválaszokat adták meg a petícionálók és választók képviselői és a perbeszédek, négy napi tárgyalás után be is fejezték. *Ragályi Lajos* dr. beszéde után felszólt *Gábor Illés* dr., aki kijelentette, hogy fentartja az ellenkérvényben felhozott összes panaszpontokat. *Farkas Béla* választási elnök szólalt fel ezután s erélyesen utasította vissza *Nagy Dezső* dr.-nak azon kijelentését, hogy Hunyadvármegye közigazgatásában a törvények megtartása ismeretlen fogalom. Itélethozatalra ma nem került sor.

§ **Elítelt tolvajbanda.** *Reucz György* *Bukó Dániel*, *Tischler György*, *Paszternák Odön* ismeretes nevek Aradon. A nevezetességük abban áll, hogy négyen és a meghalt *Sepeczán* annyiszor loptak, mintha a lopás is sport volna, melyben rekordot lehet csinálni. Többnyire szobákból könnyen elvihető butorokat, ruhákat, házi eszközöket loptak s tetteiket az esetek óriási száma tette súlyossá. Az aradi törvényszék ma *Paszternák* felett ítélkezett s összbüntetésül egy évi és öt havi börtönt mért rá. Tegnap a többiekre került a sor s *Tischler* öt évi és tiz hónapi fegyházat, *Reucz* hét évi és tiz havi, *Bukó* két évi és hét hónapi börtönbüntetést kapott.

§ **Csalárd bukás.** A szegedi büntetőtörvényszék tegnap egy volt makói kereskedő bűnügyét kezdte tárgyalni, akit csalárd bukás vétségével vádol a kir. ügyészség. A vádba fogott kereskedő *Vitéz Mihály*, a *Csanádi Lapok* volt kiadója és nyomdatulajdonos, aki a múlt évben csödbe jutott. A csödvizsgálatnál alapos gyanu merült föl, hogy *Vitéz Mihály* nem vezette rendesen a könyveit és csalárd bukás vétségét követte el. Ez ügyben kellett volna a szegedi törvényszéknek ítéletet mondani. Tekintettel azonban arra, hogy a lefoglalt könyvek nagyrészt a szakértők még nem vizsgálták át, a bíróság úgy határozott, hogy a bizonyítás kiegészítése végett bevárja, míg a szakértők a többi könyveket is átvizsgálják. E célból a tárgyalást a törvényszék elnapolta.

NAPIREND.

Szeptember 12. Péntek. Róm. kath. naptár: Guidó. — Protestáns naptár: Guidó. — Görög-keleti naptár (augusztus 30.): Sándor püspök. — A nap két 5 óra 18 perckor, nyugszik 6 óra 1 perckor. — A hold két 2 óra 57 perckor, nyugszik délelőtt.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett Ülesterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Melegebb, száraz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Ethalasztott vásár.** A simándi országos vásárt száj és körömfájás miatt bizonytalan időre elhalasztották.

Szeszüzet.

— Szeptember 11. —

Mai jegyzésein: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 \cdot 80—13— korona mmássanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 104—8 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 112—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 111—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—8 fillérig.

Sertéselészám. Szeptember hó 8. napján volt készlet 47,076 darab, szeptember hó 9. napján főlhajtatott 396 darab, szeptember hó 9. napján elszállított 944 darab, szeptember hó 10. napján maradt készlet 46,528 darab. — Üzlet: Engedő.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 11.

Magyar aranyáradék 4%	121.10
Magyar koronáradék 4%	98.10
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhermentelési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlovon földterhermentelési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorajegy kölcsön	304.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	105.—
Osztrák papírjáradék	101.40
Osztrák járadék ezüst	101.26
Osztrák járadék arany	121.50
Koronáradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.25
Osztrák-magyar bankrészevény	1600.—
Magyar hitelbankrészevény	736.50
Osztrák hitelbankrészevény	694.—
Osztrák-magyar államvasut	724.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.08
Német birodalmi márka	116.97
Londonj	239.60
Paris	95.10

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 11.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba, 2½—5 fillérig áron. Egyéb gabonaneműk kedvezők. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	6.74— 6.75
Buza 1903. áprilisa	7.03— 7.04
Rozs októberre	5.99— 6.—
Rozs 1903. áprilisa	6.18— 6.19
Zab októberre	5.43— 5.44
Zab 1903. áprilisa	5.75— 5.76
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.40— 5.41

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	6.79— 6.80
Buza 1903. áprilisa	7.07— 7.08
Rozs októberre	6.— 6.01
Rozs 1903. áprilisa	6.20— 6.21
Zab októberre	5.44— 5.45
Zab 1903. áprilisa	5.76— 5.77
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.43— 5.44

Zárulat 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	693.50
Magyar hitelrészvény	737.—
Lezámlolóbank részvény	486.—
Rima-Murányi vasmű részvény	503.—
Oestrák-magyar államvasuti részvény	722.50
Közuti vasut	635.50
Városi villamos vasut részvény	335.50

Révész Nándor

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Minden könyv-ujdonság raktáron van!

Alkalmi könyvvételek! + Nagy zenemű raktár!

A legújabb és legdivatosabb zeneművek megjelenés után azonnal kaphatók.

Zenemű-sláger: Nem látta a kis Kohnt?

Levélpapírok dobozban 20 fillértől.

Üzleti könyvek leszállított árban!

Képes levelező-lap ujdonságok!

Kossuth Lajos

művészies kivitelű arcképe (70/52 cm.)

40 fillér.

Kossuth-émlékérmek.

Olcsó árak! Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Iskolai kellékek óriási választéka.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[72]

(Folytatás.)

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET.

Doktor Fitzallan, alias Charcott György vallomását sietve tudatta Sharpe az illetékes hatóságokkal s ennek következtében Percival Ray csakhamar szabadlábra helyezték. Hazatérése csaknem egészen elfeledtette családjával azokat a veszteségeket, melyeket az utóbbi szomorú időkben szenvedett, Rayt úgy tekintették, mintha a sírből támadt volna fel s különösen Percivalné öröme volt határtalan fiának visszanyerésén. Ennek ellenére sem tudta magát azonban egyelőre elhatározni, hogy viszontlássa Kittyt. A leány hallgatása nagyon is keserű fájdalmat okozott neki s míg Helén gyászos cselekedetén csak forró könyveket tudott ontani, Helén testvérének nem tudott megocsátani, bár maga Ray lépett fel az érdekében.

— Ha megint a régi idők Rayjévé leszel — felelt Percivalné a fia kérésére, hogy Kittyt ismét fogadja magához, — akkor el fogom fe-

ledni azt a fájdalmat, melyet Kitty rám és mindnyájunkra hozott. Addig azonban rám is, arra a leányra is jobb, ha nem látjuk egymást.

Ray hallgatott, mit is mondhatott volna? Ha az anyja ártathatta is magát azzal a reménnyel, hogy a fia visszafogja nyerni a régi jókedvét, ő maga nem hitte ezt! A külseje egészen megváltozott, elveszte fiatalos voltát, nemcsak azért mert sűrű hajában itt-ott ősz szálak mutatkoztak, hanem azért is mert szeméit nem akarta többé elhagyni a mélységes szomorúság kifejezése a hangja is bágyadt és tompa volt s ha néha-néha elmosolyodott, ez a mosolygás vigasztalanabb és szomorubb volt mint a komolysága.

Első kérdése, amint üdvözölte családját, az volt, hogy mit csinál Fitzallanné s mikor Gertrud elmondta neki, hogy Nazaréna közel volt a halálhoz s bizonyára még sokáig fog betegeskedni, hevesen szólt:

— Miért beszéltek róla olyan idegen, elutasító hangon? Hiszen ő nem volt bűnös semmiiben!

— Hm, ezt nem merném ilyen határozottan állítani — felelt Percivalné vállát vonogatva, — tudni talán nem tudott semmit, de sejtene mindenestre sejtethet sokat!

— Nazaréna tiszta és ártatlan, mint egy angyal anyám!

— Ugy? hogyan történhetett tehát, hogy Fitzallan, ez az ördög, tégedet miatta gyűlölt, miatta akart megrontani? — Kérdezte Percivalné vonagló ajkakkal. — Hogy te nem voltál az oka semminek Ray, azt nem kell erősíteni előttem . . .

— Akkor alaposan tévedsz, anyám — szakította félbe az igazgatóttan beszélő Percivalné fia sóhajtó hangon. — Ha valaki vétket követett el, akkor én voltam az.

— Ó Ray, ezt csak azért mondd, hogy az asszonyt kiméld, — kiáltott az anyja, — épp úgy, mint a hogy már legelső vallomását is akként tetted, hogy elejét vedyed minden kellemetlen puhatólódzásnak! Hogy Nazaréna ezt az áldozatot elfogadta, az több volt tőle, mint szivesség, nem szabadott volna hallgatná mikor látta, milyen fordulatot vesznek a dolgok.

— Egyenesen a kívánságomra, sőt parancsomra hallgatott anyám. Készakarva azt mondtam neki, hogy kárt tenne vele nekem, ha szavai által a való tények jönnének napvilágra az esküdtészek előtt.

— Igen, te mindig csak rá gondoltál, ő pedig mindig csak magára gondolt — mondotta Percivalné keserű hangon, mire Gertrud valami házi dologra vonatkozó kérdéssel belevegült a beszélgetésbe, mely aztán más tere fordult.

Másnap Ray felkereste Fitzallanék lakását s a háziasszonynál kérdezősködött a beteg hogylétéről. A barátságos matróna tudatta vele, hogy a szegény asszony még mindig lábadozó s mivel észrevette, hogy Ray menynyire érdeklődik iránta, elmondta neki a történeteket, amennyire ő maga is ismerte. Így hát Ray megtudta, hogy Fitzallan holtak hitte a feleséget s hogy csak Lowe orvos fáradozásának sikerült Nazarénát ismét életre kelteni a halálhoz hasonló ájulatból. Az asszony állapota azonban még mindig nagyon kritikus, az ápolónő éjjel-nappal mellette van. A beteg csak árnyéka régi valójának.

— Különben már néhány hét óta olyan rossz színben volt, hogy az ember szíve megesejt rajta, — fejezte be szomorú értesítését a háziasszony. — Lowe orvos azt mondta nekem, hogy csodálkozik, hogy Fitzallan ur már előbb nem aggódott miatta. Néha-néha úgy látszott, mintha itt sem volna minden rendben, — s az asszonyság itt jelentősen mutatott a homlokára, — a minap egyszer minden áron ki akart ugrani az ablakon s hárman is alig tudtuk visszatartani. Sikoltozott és tombolt eleintén, de most az utóbbi napokban nyugodtabb lett. Lowe orvos azt hiszi, hogy ha testileg ismét helyre jön, akkor minden jó lesz; de én nem igen hiszek neki, szegény asszony nagyon rossz színben van.

— Felmehetnék hozzá? — kérdezte Ray hangtalanul.

— Nem tudom, de alig hiszem, uram. Ha nem majd megkérdezem az ápolónőt. Kit jellelhetek?

— Percival a nevem, — susogta Ray; észrevette, hogy az asszony e név hallatára meglepetve pillant fel, kíváncsian bámul rá, aztán elsiel.

Midőn mintegy tíz perc múlva visszatért, az arcán az aggodalom és ijedés tükröződött s félig zokogva szólt:

— Ah Istenem, szép dolgot csináltam. Azt kérdeztem tőle, hogy fogadja-e a bizonyos Percival urat? Erre egy rettentőt kiáltott, fel akart ugrani s a következő pillanatban ott fekiült s vonaglott a lábaim előtt! Szerencsére a kiáltásra eljött az ápolónő s miután ismét fölemeltük a beteget, összeszidott mint egy gyereket. Most már elmúltak görcsei, de látni lehet, hogy szegénynek az élete csak egy hajszálon függ!

Ray bólintott a fejével, aztán így szólt:

— Beszélni fogok Lowe orvos urral. Milyen időben szokott jönni rendszeren?

— Reggel nyolc és kilenc óra között, de néha este is idenéz.

— Helyes; holnap reggel nyolc órakor itt leszek.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.38
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vásárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

64

1605

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Iskolakönyvek
szolid bekötését
mérsékelt díjért elvállalja
az Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósa
Aradon,
Vörösmarty-utca 1. szám.

Pontos kiszolgálás!

JUTÁNYOS ARADI

Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.

Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.

Óriási választék, meglepő olcsó árban!

Egy

a jegyzői teendőiben jártas

Jegyzői írnok

alólirottnál

azonnal alkalmazást nyer.

Fizetése havi 40 korona és
teljes ellátás.

Csermő, 1902. évi szeptem-
ber hó 10-én.

Keresztes Lajos,
jegyző.

1593

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

140361—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson	1. évi szeptember hó
Kolozsvár	19-én d. u. 2 óra
Miskolc	25-én d. u. 2 óra
Bpest nyugoti	29-én d. e. 9 óra
Budapest,	1902. szeptember havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Minden vevő fényképedvezményben részesül.

Szülők figyelmébe iskola és zárdába beiratás alkalmával.

„Legolcsóbb bevásárlási forrás” iskolatáska, toll- és tantartókban.

Kalapok szalma filz és Lodenkalap. Harisnya legjobb minőségű kötött női és leány 20, 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50 kr. Sapkák leány, fiu és gyermek, őszi és nyári sapka. Ingek, gallérok, kézellők, nyári trikók, Svetterek. Képek haj, ruha és fogkefe. Tükrök kézi, fiókos és álló tükrök. Eső és napernyők. Fésű bontó, sűrű, nyeles és zsebfésű, ollók, zsebkések, himző és dobráma. Paplanok, matraczok, vaságyak, mosdóasztal és egyéb felszerelések. Utazó és kézi koffer.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz”.

ARAD, Templom-utca sarkán.

Óriási választék 1 koronás nyakkendőkben.

Fontos mindenkinek!

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy nagy bevásárlási utamról hazaérkeztem és bátorkodom ennél fogva dusan felszerelt raktáramat uri, fiu és gyermekruhákban a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig mindenkinek a lemelegebben ajánlani.

Mint Arad legrégebb ruhakereskedője és támaszkodva azon nagymérvű bizalomra, melyben tisztelt vevőim cégemet szolid és pontos kiszolgálásom következtében részesítik, mindenkire nézve fontos az őszi és téli idény, valamint az iskolai beiratások közeledtével az alkalmat el nem mulasztani, ruhaszükségleteiket nálam fedezni.

Tájékozásul bátorkodom raktáron lévő áruimból egyes ruhák árait itt jegyezni:

Férfi öltönyök 8 frttól 20 frtig a legfinomabb.
Fiu öltönyök 4 frttól 12 frtig a legfinomabb.
Uri Raglan Duple szövetből 12 frttól 20 forintig a legfinomabb.

Uri felöltő 10 frttól 18 frtig a legfinomabb.
Uri vadászkabát bőrből, szörmebélés és gallérral 25 frt.
Uri gummi Ulster 15 frt.
Uri városi kabát legfinomabb szörmebéléssel és gallérral 40 frttól 60 frtig.

Uri télikabátok legfinomabb Lastig és Manteg nacból 10 frttól 40 frtig.

Valódi magyar lovaglónadrágok sileini lodenből igen olcsó áron. Utazó bunda valódi erdélyi bárány, farkas, schupp, angora, medvebőrrel igen nagy választékban, legolcsóbb áron.

Utazó lábzsák szörmebéléssel 10 frt. — Utazó köpeny styriai lodenből 15 frt. — Gyermek costumok 2 frt 50 krtól 8 frtig. — Fiu és gyermekköpenyek igen nagy választékban, bámulatos olcsó áron. — Vadász és Loden kabátok finom gyapjuszövetbéléssel 8 frttól 12 frtig. — Uri hálókabátok piros, bordeaux, kék 8 frt. — Kocsis gummi-köppeny 8 frt. — Havelok finom lodenből 10 frt.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva, vagyok.

kiváló tisztelettel

Moskovitz Kóbi.

Nagy raktár férfi és gyermekruhákban.

Pontos, szolid kiszolgálás, olcsó árak.

Szabizadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérneműt nem piszkít. Használata nagyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a lábizzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kiváló mentőszekrények jutányosan kiegészítettek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre

szolgáltató levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Kubina Béláné

papírkereskedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrássy-tér.

Özv. Hammerschlag L.-né

dobánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Lészay Sándor

dobánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Wagongyárban.

Hoffmann József

tűszerkereskedésében, Forray-utca.

Panker Viktor

műlakatos, Fácán utca 6 sz. egy oszlopos borsajtó eladó. Megrendelések elfogadtnak, pontosan szállítatnak. 1596

Egy fiatal egyén,

ki irodában több évig volt alkalmazva, állást keres ügyvédi vagy jegyzői irodában. Megkeresések „Aurel” Bethlenháza (Krassó-Szörnyemege) postrestant 1594

Eladó ház!

Óvár-utca 5. számú ház telekkel együtt szabad kézből eladó. Bővebbet Deutsch Bernátnál, Herman udvar I. em. 1595

Két vidéki iskolás fiu

szerény feltételek mellett intelligens háznál felvétetik. Bővebbet Aulich Lajos utca 15. szám, földszint jobbra. 5006

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
a tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Szép, erőshangu pedálos, alig használt

c z i m b a l o m

jutányosan eladó. — Megtekinthető Honisch L. István műtermében, Szabadság-tér 16. sz. 1506

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 906

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtnak.

B U T O R.

Menczer Márton

butorüzlete

Árpád-tér 5. szám

(zsidó-templom-épület) alatt létezik, hol új és keveset használt butorok legolcsóbb árban kaphatók. Kérem a pontos címre ügyelni. — Ugyanott

uraságoktól levetett ruhák

legmagasabb árban megvételnek. Kivá-
natra hához is megyek. 1563

Az adóügyekben jártas

két

végrehajtó

szeptember 15-től 60—60 ko-
rona havi fizetéssel

a banesdi körjegyzőség
alkalmazást nyer.

Grozeszku Sándor,

körjegyző.

u. p. N.-Halmagy. 1576

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrtájkát (mitesser) és minden arctisztítást. Ma-szuzsához használva eltünteti redőket, himlőhej et stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek címeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

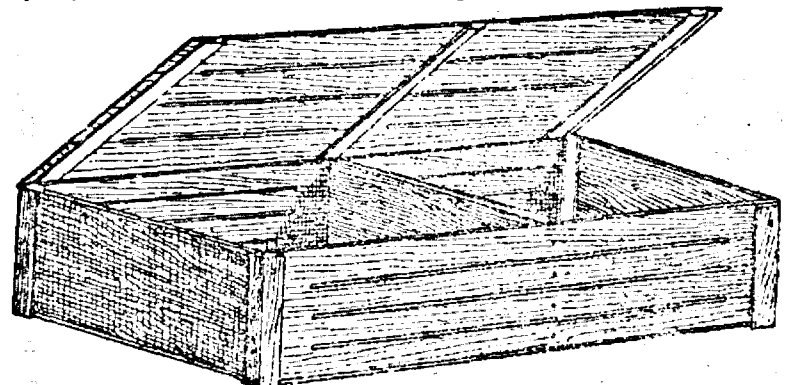
Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Apatfávan: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Herzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földéakon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schlögl Pál, Kun-
ágotán: Fejes Lajos, Kurtison: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagy-
gyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztav, Pitvaroson: Szabados József, Székújváron: Fronim D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soporinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

MUNK II. ÉS FIAI

gőzfűrés-, parket-, hordó-, láda-, bot- és faáru gyár
Maros-Szlatina, Aradmegye.

Ajánlják **szőlőszállításra** legalkalmasabbnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket,

legújabb

szőlő-állványaikat

és a csomagoláshoz szükséges

f a g y a p o t o t.

Kedvezményes szállítási díjak.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen.

Képviselő: **SCHÄFFER HENRIK, Arad,**

Andrássy-tér, Bing-ház. — Telefon 208. sz. 1374